post 7-9-2017

Allemaal Zwolle

Bijlage 2

Rapportage
Collectiescan

post 7-9-2017

Erfgoed Gelderland

Rapportage **Collectiescan**

Stedelijk Museum Zwolle,

in opdracht van

Historisch Centrum Overijssel

Erfgoed Gelderland: Ingrid Gerritsen en Kelly Witteveen
Collectiewachters: Michiel Langeveld, Michiel van den Ent, Liesbeth van Ravels, Bernadette van Beek, Maud Schermer en Han Boersma
Datum: Juli 2017

Collectiewacht is een dienstverlening van Erfgoed Gelderland

Collectiewacht

Samenvatting

Opdracht

Historisch Centrum Overijssel heeft Collectiewacht opdracht gegeven een Collectiescan uit te voeren. De focus lag o.a. op het in kaart brengen van de beheersituatie, collectiebedreigende risico's en de staat van de collecties.

Uitvoering

Zes Collectiewachters hebben hun bevindingen gegeven over de collecties die zij, verdeeld over diverse locaties, hebben bekeken. Hierbij is gelet op de beheersituatie, de risico's in de collecties en toegankelijkheid van de objecten. De Collectiescan was breed opgesteld en gericht op diverse deelcollecties.

Huidige situatie

De nieuwbouw (depots en tentoonstellingsruimtes) van het museum is keurig en verzorgd. Het is opgeruimd en het klimaat wordt extern in de gaten gehouden.
Het Drostenhuis ziet er op het eerste oog goed uit met een mooie presentatie. Over het beheer en behoud zijn verschillende aandachtspunten opgemerkt door de collectiewachters.
In de depots van het Drostenhuis is het beheer en behoud van de collectie zwak. Door verschillende redenen is hier de indruk dat de collectie niet voldoende aandacht krijgt en niet geïnvesteerd is in de ruimtes. De indruk is ontstaan dat op het gebied van collectiezorg beperkt beleid is en wat er aan beleid is, dit niet uitgevoerd wordt om verschillende redenen. De zolder is ongeschikt als depot. Er zijn te weinig mensen beschikbaar om de depots naar behoren schoon te maken. De depots en objecten/en collectie? zijn moeilijk toegankelijk.
In het verleden is projectmatig gewerkt met het geld en de middelen die ter beschikking waren. Hierbij zijn goede keuzes gemaakt en soms, vermoedelijk door onwetendheid, verkeerde keuzes.

Urgenties

De vier belangrijkste aandachtspunten voor de collectie zijn:

- Organisatie van de depotruimtes
- Schoonmaken, zowel op zaal als in het depot
- Pestmanagement
- Registratie

Aanbevelingen

- Zorg voor minimaal 1 geschoolde fulltime beheer- en behoudsmedewerker voor deze collectie. Deze kan de huidige situatie verbeteren, vrijwilligers aansturen, de zolderdepots schoon maken én houden, collectie monitoren en opkomen voor de behoeftes van de collectie.
- Zorg voor geschoolde medewerkers en voldoende financiële middelen n.a.v. het te maken meerjarenplan voor beheer en behoud van de collectie.
- Organiseer de depots. Let hierbij op de registratie, toegankelijkheid en 10 collectiebedreigende risico's.
- Maak de depots regelmatig (grondig) schoon.
- Voer pestmanagementcontrole (terug) in.

post_7-9-2017

Inhoudsopgave

Samenvatting 2
Opdracht 2
Uitvoering 2
Huidige situatie 2
Urgenties 2
Aanbevelingen 2
Inhoudsopgave 3
1. Opdracht 4
1.1. Achtergrondinformatie 4
1.2. De collectie 4
1.3. Museum medewerkers 4
2. Uitvoering Collectiescan 5
3. Bevindingen 6
3.1. Algemeen 6
3.2. Kelderdepots 7
3.3. Drostenhuis depots 13
3.4. Korte Kamperstraat depot 25
3.5. Tentoonstellingsruimten 28
3.6. Drostenhuis 30
4. Algemene conclusie 40
5. Adviezen en aanbevelingen 42
6. Bijlagen 43
6.1. Samenvatting 12-06-2017 43
6.2. Overzicht collecties, locaties en klimaatgegevens per ruimte 48
6.3. Object specifieke opmerkingen Schilderijen 50
6.4. Object specifieke opmerkingen Boeken en papier 61
6.5. Object specifieke opmerkingen Textiel 67
6.6. Object specifieke opmerkingen Keramiek 68
6.7. Kostenindicatie zilver sealen 69
6.8. Contactgegevens 69

1. Opdracht

1.1. Achtergrondinformatie

Historisch Centrum Overijssel heeft Collectiewacht de opdracht gegeven een Collectiescan uit te voeren op de collectie in tentoonstelling en depot van Stedelijk Museum Zwolle (SMZ). Zes Collectiewachters hebben hun bevindingen gegeven over de verschillende ruimtes met collectie. De Collectiescan geeft inzicht in de staat van (deel)collecties en is een eenmalige kwantitatieve conditieopname. Er worden selectief objecten uit de collectie onderzocht en op basis daarvan wordt een conditie inschatting gemaakt van de gehele collectie. De focus ligt op het in kaart brengen van:

- De collectiesituatie omtrent de beheersituatie
- Toegankelijkheid
- Collectiebedreigende risico's

De aanleiding voor de Collectiescan was de vraag die Historisch Centrum Overijssel (HCO) heeft gekregen om de verantwoordelijkheid van deze collectie op zich te nemen. HCO had op dat moment geen inzicht in de collectie van SMZ, de conditie van de objecten met bijbehorende omstandigheden in depot en tentoonstellingsruimte. Om een onafhankelijke uitspraak over de staat van de collectie te krijgen heeft HCO Collectiewacht gevraagd de Collectiescan uit te voeren.

1.2. De collectie

De collectie van het SMZ bestaat uit ruim 13.000 voorwerpen van zeer uiteenlopende aard. Ongeveer een derde hiervan is eigendom van de Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis (VORG). Deze werken zijn al sinds 1880 onderdeel van het museum. Daarnaast zijn er andere langdurige bruiklenen, die van groot belang zijn voor de collectie. De eigen collectie van het Stedelijk Museum Zwolle bestaat uit ruim 8.000 objecten.
De focus van het museum verschuift van de provincie (Overijssel) meer naar de stad (Zwolle). Dit heeft ook invloed op het ontzamelbeleid. Objecten die in eigendom zijn bij de VORG compliceren het ontzamelen. Qua eigendom is de collectie als volgt onder te verdelen:

- Eigendom SMZ
- Permanent/langdurig bruikleen van VORG
- Permanent/langdurig bruikleen van anderen

De collectie staat op drie locatie (Drostenhuis, nieuwbouw en extern Korte Kamperstraat) verdeeld over verschillende ruimtes.

1.3. Museum medewerkers

Het museum telt 12 fte betaalde medewerkers, daarnaast maakt het museum gebruik van vrijwilligers. De betaalde krachten die beheer en behoud taken hebben zijn de conservator en de facilitair manager. De conservator is kunsthistoricus en heeft enige tijd de algemeen directeur vervangen. De technische dienst medewerker houdt zich o.a. bezig met tentoonstellingsopbouw, onderhoud van het gebouw, kunsttransport en beheer van de collectie. Hij is opgeleid aan de kunstacademie, is begonnen als suppoost bij het museum en heeft een aantal cursussen beheer en behoud gevolgd bij Erfgoed Gelderland. Beiden hebben geen behoudsachtergrond.
De vrijwilligers op gebied van beheer en behoud voeren o.a. standplaatscontroles uit, maken foto's voor de registratie van de objecten, scannen foto's in, verpakken objecten en zorgen voor het aanbrengen van fysieke nummers op de objecten. De groep textielvrijwilligers komt 1x per 2 weken bijeen en werkt op de zolder naast de beide textieldepots. Eén vrijwilliger textiel is meer dan 5 jaar verbonden aan het museum, de anderen zijn door de conservator geworven via 'Culturele vacatures'. De vrijwilligers textiel worden begeleid en aangestuurd door de conservator.
In februari 2017 heeft Bernadette van Beek in-company een algemene cursus Beheer & Behoud gegeven voor 12 museum medewerkers.

post_7-9-2017

2. Uitvoering Collectiescan

In juni en juli 2017 is door zes verschillende Collectiewachters, met verschillende materiaal-specialisaties, een Collectiescan uitgevoerd. Hiervoor zijn depots, tentoonstellingsruimtes en extern depot bekeken.

Bij de Collectiescan op 12 juni 2017 waren aanwezig:

- Erfgoed Gelderland: Ingrid Gerritsen
- **Collectiewachters:** Bernadette van Beek, Michiel van den Ent, Michiel Langeveld en Liesbeth van Ravels
- **Stedelijk Museum Zwolle:** Linda Barendse (conservator) en Ewoud Bakker (technische dienst)
- Historisch Centrum Overijssel: Mirande Kremers

Bij de Collectiescan op 3 juli 2017 waren aanwezig:

- Erfgoed Gelderland: Kelly Witteveen
- **Collectiewachters:** Maud Schermer en Han Boersma
- **Stedelijk Museum Zwolle:** Linda Barendse (conservator) en Ewoud Bakker (technische dienst)
- Historisch Centrum Overijssel: -

De informatie in dit document is samengevat uit de rapporten van de Collectiewachters na de Collectiescandag. Hiermee is een beeld ontstaan van de situatie van de collectie met daarbij de belangrijkste aandachtspunten. Na de eerste Collectiescandag is een samenvattend rapport geschreven met de eerste indrukken van de Collectiewachters (zie §6.1).
De kans bestaat dat 'verborgen' gebreken bij deze scan niet naar boven zijn gekomen, omdat diepgaand onderzoek op dit moment niet uitgevoerd kan worden.

3. Bevindingen

3.1. Algemeen

De eerste indruk van de collectie is dat er de afgelopen jaren projectmatig en met zorg is gewerkt. Dit is te zien doordat verschillende deelcollecties er netjes verzorgd bij staan en andere collecties nog aandacht behoeven. De aandacht behoefte van de collectie is inzichtelijk voor de medewerkers van SMZ. De werkwijze is zo professioneel als mogelijk, met de beschikbare middelen en tijd, om goed voor de collectie te zorgen. Er is een collectie hulpverleningsplan (CHV plan) en een collectieplan.
De belangrijkste bevindingen uit de Collectiescan zijn per locatie hieronder uitgezet. Hierbij is door de Collectiewachters vooral gelet op de **10 risicofactoren** (Fysieke krachten, Dieven en vandalen, Vuur, Water, Biologische aantasting, Verontreiniging, Licht, Temperatuur, Relatieve luchtvochtigheid en Informatieverlies). In het bijzonder is gekeken naar deze omgevingscondities, vormen deze wel of geen direct gevaar voor de conditie van de objecten.
Daarnaast is per locatie gekeken naar de algemene beheersituatie en toegankelijkheid van de collectie.

Klimaat

Volgens de technische dienst zijn er zelden storingen aan de klimaatinstallatie. Deze is afgesteld met grenswaarden 45 – 55% RV. Dit wordt bereikt door de temperatuur in het museum wat hoger af te stellen, nl. 21-22°C. Metingen tijdens de Collectiescan lopen uiteen van 22 tot 24°C. De loggers in het gebouw worden radiografisch uitgelezen (firma Unica) en kunnen via internet geraadpleegd en uitgedraaid worden. Vrijwilligers zorgen eens per maand voor de uitdraai. De suppoosten checken dagelijks de be- en ontvochtigers in de tentoonstellingsruimten.
Het Drostenhuis wordt apart verwarmd. Dit oude gebouw met dikke muren vraagt een andere aansturing om het klimaat binnen de gewenste waarden te houden. Op de 16e-eeuwse zolder is het 's zomers te warm en 's winters te koud voor de textielvrijwilligers om er te werken.

Schoonmaak

De publieksruimten worden droog gereinigd (gestofzuigd). Echter, tijdens de tweede bezoekdag werd de vloer in het Drostenhuis nat gedweild. Hier moet het schoonmaak protocol op nagekeken worden omdat dit potentieel gevaar kan opleveren voor de collectie. De depots worden niet door de schoonmakers gereinigd. In het verleden was er een schoonmaakschema waarbij elke tentoonstellingsruimte één keer per jaar grondig aangepakt werd. Na de bezuinigingen is dit schema verlaten. De bedoeling is dat dit nu weer opgepakt wordt.
De depots worden schoongemaakt "als dat nodig is". Hiervoor is geen vaste planning, daar is geen mankracht voor. Het is wel dringend nodig: de depots zijn veel te stoffig en te vuil. Dit is een aantrekkelijke voedingsbodem voor insecten en ongedierte.
Enkele schoonmaak en (meubel) onderhoud materialen die aangetroffen zijn in het museum, zijn niet allemaal gewenst in de buurt en/of op objecten. Hier moet nader naar gekeken worden.

Biologische aantasting

In 2012 zijn objecten met houtworm behandeld. Tijdens de scan wordt op verschillende plaatsen actieve houtworm aantasting geconstateerd, o.a. bij textieldepot 2, kast 3, plank 17, kantkloskussen (zie Afb. 1). Ook spanen dozen hebben vaak houtworm. Er is geen quarantaineruimte en geen protocol voor schenkingen van textiel (bv. invriezen of lage zuurstof behandeling). Ook is er geen pestmanagementsysteem. Dit is er wel geweest, maar na de vorige inkrimping van het aantal uren, is er geen tijd meer om dit uit te voeren. Geconstateerde biologische aantasting wordt nu gemeld bij de facilitair manager, die dan actie onderneemt. Er is geen insectenlogboek.
Dit vormt een risico voor de collectie omdat biologische aantasting schade toebrengt aan de collectie. Wanneer dit niet gedegen wordt gemonitord, is hierop grip houden zeer lastig.

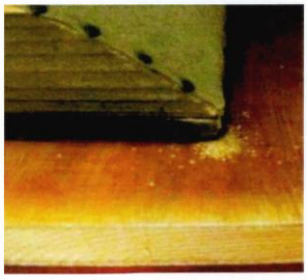

Afb. 1 Houtworm aantasting

post_7-9-2017

3.2. Kelderdepots

1. Schilderijendepot (schilderijen en hout)

Het schilderijendepot is goed afgesloten, niet toegankelijk voor publiek. Er zijn brandmelders met doormelding en brandblussers aanwezig. Boven het depot is de tentoonstellingsruimte, geen waterblokken zoals wc of keuken. Vrijwel geen risico op wateroverlast van dien aard. Het klimaat wordt extern beheerst en zodra het vochtgehalte oploopt wordt het museum ingeseind.
Er is een houtworm probleem geweest, in 2012 is dit behandeld door Maurice Steemers (Enkzicht Restauratie atelier) met de stikstof methode, deels door inspuiting. Bij de steekproefsgewijs bekeken schilderijen zijn geen insecten zichtbaar en geen schimmels gevonden. Wel is houtmeel gezien bij de schilderijen en bijvoorbeeld onder in de Gelderse kussenkast. De vraag is of er levende houtworm aanwezig is, dit moet nader onderzocht worden. Noot voor de toekomst; laat bedrijven die objecten hebben behandeld tegen houtworm een reversibele markering achterop het object plaatsen, zodat te zien is of een object is behandeld of niet.
Stof is op en rond de objecten gevonden. Ook spinnen- en vliegenpoep, maar deze zijn als ouder beoordeeld en worden niet in verband gebracht met het huidige depot.
In het schilderijendepot lopen de rekken niet soepel, hierdoor bewegen de werken op papier onnodig veel als de rekken verschoven worden. Ook is er te weinig ruimte tussen de rekken, waardoor de lijsten tegen elkaar aan botsen of langs elkaar heen schuren.
Algemene klimaatbeheersing rond de 50% RH, maar soms is het vochtiger gaf een medewerker aan. Het systeem kan een erg vochtige dag niet persé bijbenen. Een uitdraai is gewenst over een langere periode van het klimaatbeheer ter beoordeling.
Het depot is keurig en opgeruimd, geen dreiging vanuit deze omstandigheden voor informatieverlies. De objecten zijn veelal niet in al te beste tot slechte staat. Ogenschijnlijk is er niet veel geld geweest om de objecten te conserveren of restaureren. Lacunes, losse verfdelen, scheuren en gaten zijn aanwezig. Dit is in veel objecten te vinden. Zodra het klimaat vochtiger zou worden, is de kans op verfverlies bij veel van deze objecten aanzienlijk groot. Het depot zelf is zeer goed toegankelijk via grote deuren. Er zijn 53 hangrekken. Rek 1 en rek 53 worden geblokkeerd door een neergezet object. Linksachter staan schilderijtjes op een houten rek welke moeilijker toegankelijk zijn en er zijn hier verder naar achteren ook enkele objecten neergezet. Deze zijn zeer moeilijk te bereiken. De rekken zijn prima, er is echter niet heel veel ruimte tussen de rekken. Dit resulteert in scheren lijsten tussen rek 45 en rek 46. Een meer naar achter opgehangen lijst aan rek 46 blijft met het hoekornament zelfs tegen een lijst van rek 45 aan steken bij het uitrollen van rek 46. Er is een houten 'schilderijen-doos' op wieltjes wat wel een slimme uitkomst is voor het ruimtegebrek. Wanneer een rek uitgerold wordt kan deze bewaardoos gemakkelijk aan de kant gezet worden door deze te verrijden.
Het verdient aanbeveling in dit depot om de meubels vrij van de vloer te brengen door ze op een platform of kar te zetten. Hierdoor kan er makkelijker schoongemaakt worden en efficiënter worden ingedeeld. Kleine losse stukken van objecten horen verpakt te worden in minigrip zakjes met inventarisnummer, leg dit bijvoorbeeld in een laatje van het meubel. Zaken als schilderstape horen niet thuis op een ebben gefineerd kunstkabinet van deze kwaliteit.
Op de grond ligt een metalen kroonluchter. Deze manier van bergen vergroot de kans op schade. Het is wenselijk om een aparte berging te realiseren voor kroonluchters en eventueel andere hangende voorwerpen.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☐ dieven en vandalen	☐ Lux / UV
☐ vuur	☐ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☒ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

Afb. 2 Objecten op de vloer

Afb. 3 Gelderse kussenkast hoogstwaarschijnlijk met actieve houtworm

Afb. 4 Losse lijstje los op het meubel.

Afb. 5 Schilderstape in een lade van het ebben kunstkabinet.

Afb. 6 Los fineer aan de achterpoot van een secretaire.

POST 7-9-2017

post_7-9-2017

2. Papierdepot (werk op papier, boeken en documenten, munten)

De collectie werken op papier wordt voor een groot deel al goed geconserveerd, terwijl er in de dagelijkse praktijk heel weinig tijd voor wordt gereserveerd.

Het papierdepot is goed afgesloten, niet toegankelijk voor publiek. Op verschillende manieren spelen fysieke krachten een rol als schadefactor. De dozen in de houten dozenkast (Zie Afb. 7) in het depot (vanuit de ingang depot rechts) zijn erg zwaar, vooral de grote exemplaren. Sommige zijn bijna niet te tillen. Hanteren vormt een risico. Werken zijn afgedekt met Utoplex die vaak te groot gesneden is voor de doos, de vellen krullen om en kunnen objecten zelfs beschadigen. Op 1 plek in de dozenkast zijn 2 zware litho stenen neergelegd. Deze rusten op de kast eronder, die daardoor een beetje inzakt, waardoor de dozen nog moeilijker eruit te schuiven zijn. Op de objecten in de dozen 136 t/m 140 zijn de nummers elke keer op een andere plek op de omslag of passe-partout gezet, waardoor de objecten onnodig gehanteerd moeten worden om de nummers te ontdekken. In een enkel geval liggen er stapels losse objecten op elkaar (Zie Afb. 8), die gemakkelijk kunnen verschuiven en daardoor beschadigd kunnen worden. In sommige archief- of prentendozen is er nog ruimte over. Als de dozen staand worden geplaatst, is er een kans dat de objecten naar beneden zakken. Het is daarom raadzaam ze liggend te bergen. In de ladekasten steken de omslagen van sommige boekjes omhoog, bij het verschuiven van de laden is er een risico op schade, omdat de boekjes achter het ladeblok blijven steken. Ook rust er in de lade een metalen strip direct op sommige objecten, ook deze strip kan schade veroorzaken.
Voor de meeste dozen in de dozenkast geldt dat er geen ventilatiegaten in zitten. Bij een te hoge RH/T kan er schimmelgroei ontstaan. De prenten- en archiefdozen van Jansen Wijsmuller/Gemeentearchief Amsterdam zijn wel voorzien van ventilatiegaten. Mochten de zware dozen vervangen worden uit deze kast, kan men het beste overgaan op de gebufferde en zuurvrije dozen van Jansen Wijsmuller.
Het depot zag er schoon uit. Stof en vuil vormen niet meteen een voedingsbodem voor schimmel en insecten. Er is geen quarantaineruimte in het gebouw. Nieuw binnengekomen stukken kunnen dus niet gecontroleerd worden op aanwezigheid van schimmel en insecten.
De meeste dozen uit de dozenkast bestaan uit inferieur materiaal. Ze zijn al zo'n 25 jaar oud en zouden om meerdere redenen een keer vervangen moeten worden (te zwaar, gebrek aan ventilatie, inferieur materiaal).

Afb. 7 Dozenkast depot

Afb. 8 Losse stapel op dozenkast

Op de objecten zijn in het verleden allerlei stukjes papier geplakt om de werken te repareren of vast te zetten op de ondergrond. Ook dit materiaal is vaak niet van goede kwaliteit en kunnen de werken aantasten. Raadzaam is om ze ooit een keer te vervangen.
In de meeste gevallen zitten er zuurvrije en gebufferde passe-partouts om de werken. In een enkel geval moet het oude passe-partout vervangen worden door een nieuwe van museumkwaliteit. Men zou kunnen beginnen met de werken die tentoongesteld worden of uitgeleend van een nieuw passe-partout en opzetkarton te voorzien.

Er zijn werken die rechtstreeks op elkaar liggen in een lade of doos. Deze zouden afzonderlijk verpakt moeten worden in verantwoord materiaal. Fotografisch materiaal dient verpakt te worden in PAT[1] getest materiaal. De wissellijsten zijn voorzien van een achtertikbord van triplex, deze dienen vervangen te worden door een verantwoorde foamlaag. Indien gewenst kan het juiste type doorgegeven worden.
In de expositie wordt verantwoord Led licht gebruikt. De werkverlichting is UV arm. De meeste werken zijn verpakt, waardoor ze niet blootgesteld worden aan licht en straling. In een enkel geval is er in het depot sprake van onverpakte of niet afgedekte objecten. Het is raadzaam om onverpakte objecten af te dekken.
De metalen stellingkasten (Zie Afb. 9) zijn niet afgedekt, hierdoor is er een risico op condensvorming. Het is raadzaam de planken af te dekken met plaatjes museumkarton.

Afb. 9 1 van de stellingkasten in het depot

Afb. 10 losse ongenummerde stukken in 1 omslag

De meeste werken zijn gemakkelijk terug te vinden in het depot. Het zou handig zijn om ook nog de afzonderlijke planken van de stellingkasten te nummeren. Losse stapels (zie Afb. 8, nog niet geïnventariseerde stukken lopen het risico kwijt te raken. In een enkel geval zitten er in 1 genummerde omslag verschillende objecten zonder nummer (zie Afb. 10). Mocht er een object kwijt raken uit zo'n omslag, is het lastig te achterhalen om welk voorwerp het gaat. Het depot geeft echter de indruk dat de inventarisatie aardig op orde is, of dat er hard aan gewerkt wordt.
In dit depot staat een muntenkastje met een grote hoeveelheid munten en penningen. Deze zijn vrijwel allemaal niet fysiek genummerd. Omdat dit lastig is bij dergelijke objecten is het noodzakelijk van deze objecten een zeer goede standplaatsregistratie bij te houden alsmede de objecten te scannen of fotograferen van voor- en achterzijde om identificatie mogelijk te maken wanneer de nummers losraken van de objecten. Deze collectie zou beter op zijn plek zijn in de kluis bij het zilver.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten
☐ dieven en vandalen
☐ vuur
☐ water
☒ biologische aantasting
☐ Verontreiniging
☐ Lux / UV
☐ T (^{0}C)
☒ RH (%)
☒ Informatie verlies

[1] https://www.imagepermanenceinstitute.org/testing/pat

post_7-9-2017

3. Zilverkluis (zilver en goud)

In de kluis is een kleine ruimte afgezet waarin het zilver wordt opgeslagen. De rest van de kluis wordt gebruikt als opslag voor de technische dienst. Het verdient sterk de aanbeveling om de kluis vrij te maken voor de opslag van museumobjecten om diefstalrisico`s kleiner te maken. Hierdoor komt er ruimte voor zilver, munten en penningen en andere waardevolle voorwerpen die nu elders minder goed beveiligd liggen opgeslagen. De objecten in de kluis zijn onlangs allemaal ingepakt in ziplock zakken om deze beter te beschermen tegen stof en zwavelhoudende gassen. Het is beter om de objecten in te sealen in PE of barrière folie. Dergelijke ziplock zakken bieden onvoldoende bescherming. De meeste objecten zijn in dozen gestopt en daarbij op elkaar gestapeld. Er is daarbij geen verpakkingsmateriaal gebruikt waardoor schade kan ontstaan. Op de dozen is niet aangegeven welke object nummers erin zitten. Geadviseerd wordt om alle stukken uit de dozen op de planken te plaatsen, ingeseald, met inventarisnummer groot op de sealzakken geschreven (en indien niet fysiek genummerd, de objecten fysiek nummeren voor insealen).
Op de grond ligt een plakval met dode insecten van meer dan 3 jaar oud.

Afb. 11 Zilverkluis

Afb. 12 Gestapelde objecten

Afb. 13 in de kluis verschillende dode insecten, ook buiten de plakval

Afb. 14 In de kluis verschillende dode insecten, ook buiten de plakval

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☐ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☐ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☐ Lux / UV
- ☐ T (^{0}C)
- ☐ RH (%)
- ☐ Informatie verlies

4. Cheopsdepot (keramiek)

Het depot wordt gebruikt als opslag van modern keramiek van diverse afmetingen, maar ook gebruikt als opslag van vitrinekasten/hout/karton etc. Deze spullen staan tegen de muur en deels tegen een depotkast aan. Bij gebruik bestaat het risico dat er schade aan de kunstobjecten ontstaat door bijvoorbeeld stoten. De depotkasten zijn immers open.
Er ontbreekt een zachte beschermlaag op de planken van de stellingen. Het advies is om Ibycel op de planken aan te brengen. Idealiter worden dichte stofvrije kasten voor keramiek toegepast.
In dit depot staan en liggen teveel objecten op de planken, hoog en laag voor en achter elkaar. Geadviseerd wordt om de objecten te ordenen als het mogelijk is (wegens ruimtegebrek is dat waarschijnlijk zeer moeilijk). Plaats grote objecten achteraan, en kleinere vooraan op de planken en niet teveel op 1 plank.
Veel van deze objecten zijn driedimensionaal en liggen op kwetsbare punten op de harde ondergrond. Het is aan te bevelen om voor een aantal risicovolle objecten steunen uit ethafoam met vloeipapier te maken waardoor ze op de juiste plaatsen ondersteund zijn en niet kunnen rollen.
Een aantal objecten liggen aan de rand van een plank, terwijl er tussenruimte is tussen de muur en de kast. Dit geeft risico op stoten en ze kunnen achter de kast vallen.
Nummering aanbrengen op alle objecten en in Adlib zetten als het nog niet gebeurd is. Eventueel met kleine kaartjes of ander systeem de nummering visueel maken.
Een aantal objecten liggen op elkaar gestapeld terwijl er niets of weinig bescherming tussen zit. Het advies is om geen zware objecten op elkaar te leggen (zie Afb. 15), en bij kleinere objecten Ibycel ertussen te leggen.

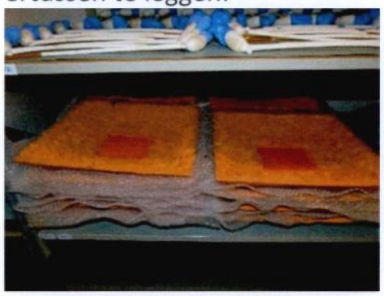

Afb. 15 Zware objecten op elkaar gestapeld

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten	☒ Verontreiniging
☐ dieven en vandalen	☐ Lux / UV
☐ vuur	☐ T (^{0}C)
☐ water	☒ RH (%)
☐ biologische aantasting	☒ Informatie verlies

post_7-9-2017

3.3. Drostenhuis depots

1. Blokzijldepot a (keramiek, metaal en hout)

De objecten liggen in kasten waar met textiel de wanden zijn dichtgemaakt (met klittenband). Dit voorkomt erge verstoffing en is nuttig. Deze ruimte kan als voorbeeld dienen voor het inrichten van de andere ruimtes. Enkele objecten staan op de kasten, op deze objecten is wel stof aanwezig. Er ligt een lijst met objecten en standplaatsen, niet alle objecten staan hierop.
Er zijn ongenummerde objecten aanwezig en waarbij het object nummer in het verleden in het metaal is gekrast. Nummeren dient bij voorkeur plaats te vinden met Oost-Indische inkt of een Edding zwart 1800 profi-pen 0,5 mm. Beide aangebracht op een streepje kleurloze lak (Paraloid B72) ter grote van het objectnummer en na nummeren en drogen afgedekt met een (watergedragen of Paraloid B72) kleurloze lak.

Afb. 16 de kasten zijn dichtgemaakt met textiel. Wanneer kasten met open achterzijde tegen elkaar worden geschoven kan er boven langs nog wel stof binnendringen. Een goedkope oplossing is lange stroken PE folie of Tyvek van voor naar achter over de kasten leggen en vastmaken met bijvoorbeeld magneten

Afb. 17 Deze vijzel lijkt in niet voorzien van een inventarisnummer en niet terug te vinden op de lijst die bij het depot ligt.

Klimaatbeheersing en registratie zijn aanwezig.
De keramiekobjecten zijn hoog opgestapeld. Beter is minder stapelen, een Ibycellaag ertussen en iets meer ruimte om de objecten. Afhankelijk van de grootte van de objecten een maximum aantal op elkaar plaatsen (grootste onderaan). Verplaats bijvoorbeeld een aantal objecten naar de dichte inbouwkast. Door de doeken zie je nu niet wat er achter staat, dus voorkom dat objecten teveel aan de rand staan. Er is weinig ruimte tussen de kasten.
Keramiek objecten met oude restauraties staan op de planken, en soms met iets anders erin (kommetjes). Dit geeft risico op breuk omdat je grijpt in iets dat al kapot is. Enkel objecten met buddy (kleefmateriaal) aan de onderkant gezien. Dit geeft bij oppakken risico op breuk. Idealiter worden kleefspullen verwijderd van keramiek.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten
☐ dieven en vandalen
☐ vuur
☐ water
☒ biologische aantasting
☐ Verontreiniging
☒ Lux / UV
☐ T (^{0}C)
☐ RH (%)
☐ Informatie verlies

2. Blokzijldepot b (glas, hout, metaal)

Dit is een kleine, matige depotruimte. De ruimte heeft twee glas-in-loodramen waardoor het klimaat in de ruimte zal wisselen door invallend zonlicht. Glas-in-lood ramen sluiten over het algemeen niet heel goed af waardoor er stof en vuil binnenkomt. Het zou goed zijn om hier voorzetramen te plaatsen. Zoals op onderstaande afbeelding (zie Afb. 19) te zien is zijn de meeste objecten en planken genummerd. Ook zijn de stalen legborden afgedekt met passende stukken zuurvrij karton.

Afb. 18 Blokzijldepot b.

Afb. 19 Stellingkast in blokzijldepot b.

Glas in deze open kast verstoft. Op het eerste gezicht zijn er geen glazen met glasziekte waardoor stof en de afwezigheid van klimaatbeheersing een extra risico zou zijn.
In dit depot liggen metalen objecten los in stellingen. Indien de stellingen niet worden dichtgemaakt zouden de objecten individueel kunnen worden ingeseald in PE-folie. De objecten blijven goed zichtbaar, het inventarisnummer kan groot leesbaar op de zak worden aangebracht voor makkelijke identificatie en de metalen objecten kunnen dan in openstellingen worden opgeslagen zonder dat stof ze kan aantasten.

Afb. 20 inventarisnummers op labels kunnen makkelijk zoek raken

Afb. 21 door objecten in te sealen worden ze ook in openstelling beschermd tegen stof.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☐ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☐ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☒ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

post_7-9-2017

3. Blokzijldepot gang (metaal, glas, hout, keramiek)

In deze gang staat een ladekast gevuld met voornamelijk zilver. De ladekast is niet afsluitbaar. Het zilver ligt los in de lades. Hierdoor kan op den duur het zilver zwart worden, omdat zwavelgassen in de lucht het zilver kunnen bereiken. Geadviseerd wordt om al het zilver in depot in te sealen. Een deel van het zilver zit in ziplock zakjes. Deze gaan makkelijk kapot waardoor bij hanteren de objecten eruit kunnen vallen waardoor het inventarisnummer verloren gaat en het object beschadigd kan raken. Daarnaast bieden deze zakjes onvoldoende bescherming tegen schadelijke gassen in de lucht. Zilver is gevoelig voor diefstal. Er is een grote ruimte met kluisdeur in het museum waar voldoende ruimte is voor deze collectie als deze wordt gereserveerd voor objecten en vrijgemaakt wordt van de opslag van audiovisuele apparatuur.
De objecten liggen op te klein gesneden Ibycel. Graag vervangen voor passend Ibycel stuk.

Afb. 22 Zilver in lades op de gang.

Afb. 23 Indeling lades

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☐ fysieke krachten
- ☒ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☐ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☐ Lux / UV
- ☐ T (^{0}C)
- ☐ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

4. Textieldepot 1 (textiel)

Dit textieldepot is gebouwd volgens het box-in-box principe op zolder en kan afgesloten worden. De gladde vloer (linoleum) kan beter schoongemaakt worden dan de houten planken in de open ruimte van de zolder. Ook is door de lichte kleur (geel) beter te zien of hij vuil is. De ruimte is voorzien van stellingen bestaande uit gelakte metalen staanders en hardboard leggers. Lange kostuums hangen aan een losse metalen roe. Door de box zijn de objecten beter beschermd dan die in de open zolderruimte staan. Een deel van de kostuums hangt in kunststof confectie kledinghoezen met rits. Een enkel kostuum is opgesteld op een mannequin (tors).
Hardboard (zie Afb. 24) is niet geschikt voor een textieldepot: er kunnen zure dampen en formaldehyde uit vrijkomen, wat de degradatie van textiel versnelt. In de stellingen staan museumdozen met kleinere textielobjecten. Er zitten soms erg veel objecten in één doos. De objecten zijn zo niet goed toegankelijk en er moeten veel objecten nodeloos gehanteerd worden om een object onder in de doos te pakken. Ook komt er te veel gewicht op de objecten onderin. Kies liever minder hoge dozen en stop ze minder vol.
In één van de stellingen ligt een plakval die na eind 2013 niet meer vervangen is (zie Afb. 25).
De checklist naast de deur (zie Afb. 26) wordt volgens de conservator niet meer gebruikt. Advies: verwijder de lijst om verwarring te voorkomen.

Afb. 24 Hardboard schappen

Afb. 25 Oude plakval

Afb. 26 Oude registratie lijsten

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☐ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☒ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☒ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

post_7-9-2017

5. Textieldepot 2 (textiel)

Dit depot bevindt zich aan de zuidoostzijde van de zolder. Er staan kasten met schuifdeuren van transparant gelakt meubelplaat en open stellingen van meubelplaat. Opvallend is dat de kasten om de houten balken van de kapconstructie heen zijn gebouwd (zie Afb. 27). De kostuumcollectie hangt deels in kunststof confectiehoezen, gesloten met een rits; deels in zelfgemaakte hoezen van zijdevloeipapier, deels zonder hoezen in de kasten. Een deel van de hangers is gepolsterd, een deel (nog) niet. Voor een deel van de kostuums zijn metalen klemhangers gebruikt. Deze veroorzaken schade door vervorming (zie Afb. 28). De niet gepolsterde hangers zijn te smal en veroorzaken vervorming. De kasten hangen erg vol en zijn te ondiep (zie Afb. 29). Risico op schade door vervorming, wrijving en aan elkaar haken.

Afb. 27 Balk door de kast

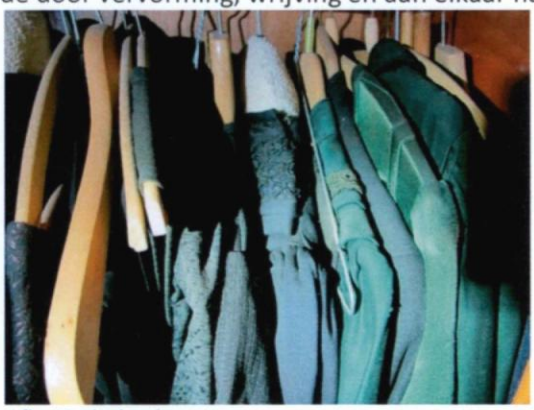

Afb. 28 Slechte hangers

Afb. 29 Kasten te vol

Ook wordt inspectie op biologische aantasting bemoeilijkt en wordt het risico op schimmel hoger doordat de lucht onvoldoende kan circuleren rondom de kostuums (zie Afb. 30). In en aan sommige kasten hangen witte kunststof hangers van Roxasect (zie Afb. 31). Het is onduidelijk hoe lang deze er al hangen. Er staat geen datum op. Volgens de conservator worden er ook cederhouten blokjes in de kostuumkasten gebruikt tegen motten. Dit is niet zinvol. Het is niet goed mogelijk op deze manier een voldoende hoge concentratie van de werkzame stof op te bouwen en de blokjes kunnen vlekken geven op het textiel.

Afb. 30 Schimmel

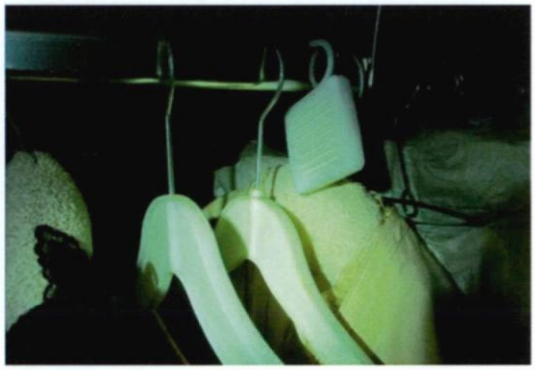

Afb. 31 Roxasect

Een deel van de kostuums is te lang voor de kast en hangt op de kastvloer (zie Afb. 32). De hoezen van zijdevloeipapier degraderen en moeten na een aantal jaar (ca. 5 jaar) vervangen worden. Beter is hoezen te maken van Tyvek. Gebruik van confectie kledinghoezen wordt afgeraden. Ze kunnen niet ademen (zoals Tyvek), waardoor er risico op schimmelvorming is. De kleding is gedragen en bevat voedingsbodems voor schimmels. Ook wordt inspectie bemoeilijkt doordat de hoezen geheel sluiten. Het meubelplaat waar de kasten van gemaakt zijn is vrij ruw en daardoor niet goed schoon te maken. De binnenzijde van het dak is afgetimmerd met spaanplaat. Geen gelukkige keuze i.v.m. uitdampen van zure gassen en formaldehyde. De vloer is belegd met hardboardplaten; zie opmerking hiervoor. Aan het patroon op de vloer is af te leiden dat er waterschade is geweest.
Het depot is erg stoffig, voornamelijk in de kasten (zie Afb. 33).

Afb. 32 Kostuums hangen op de vloer

Afb. 33 Veel stof en vuil in de kasten

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten
☐ dieven en vandalen
☒ vuur
☒ water
☒ biologische aantasting
☒ Verontreiniging
☐ Lux / UV
☒ T (^{0}C)
☒ RH (%)
☒ Informatie verlies

post_7-9-2017

6. Zolder open ruimte (hout, textiel, metaal)

De 16e-eeuwse zolder aan de noordoostzijde van het pand is een vrij slechte ruimte voor het behoud van houten objecten. Er is een houten vloer, met grote kieren tussen de planken, de vloer is deels afgedekt met stukken vloerbedekking. Deze vloer is niet goed schoon te houden vanwege de gebruikte materialen en omdat de objecten dicht op elkaar staan en soms op of tegen elkaar. Er staan voornamelijk stoelen met een beklede zitting (en rug), maar ook kasten, tafels, kinderwagen, vloerbedekking, tapijten, vaandels, dozen met schoenen, gedemonteerde stellingen, mannequins.

Afb. 34 Overzicht van het open zolderdepot.

Meubels staan zo dat ze moeilijk te bekijken zijn zonder objecten te verplaatsen. Onderdelen van meubels/ objecten liggen op elkaar zonder beschermende tussenlaag. Er ontstaat schade doordat het gewicht van het ene voorwerp vervorming van het andere voorwerp veroorzaakt.

Afb. 35 Opgestapelde onderdelen op een meubel

Afb. 36 Los deel van het wapenschild op de vloer

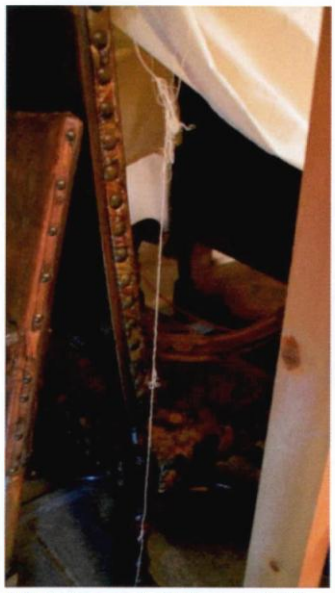

Afb. 37 Zeer slecht toegankelijke stoelen van hoge kwaliteit tegen elkaar.

Afb. 38 Met plastic afgedekte scheepsmodellen waarbij een microklimaat ontstaat.

De klimaatschommelingen zullen zonder twijfel groot zijn onder een slecht geïsoleerde kap. Verder is er zeer moeilijk schoon te maken, wat ook blijkt uit de sterk vervuilde en stoffige objecten. Objecten staan op de vloer wat schoonmaken bemoeilijkt en risico op beschadiging geeft. Omdat er in de kap zeer veel hout is verwerkt, zal het controleren/beperken van houtwormaantasting/biologische aantastinglastig zijn. Bij veel houten objecten is schade door houtworm te zien. Deze kan ook de stoffering aantasten. Onduidelijk is of de objecten eerder behandeld zijn tegen houtworm. Een (gekleurd) lintje met een jaartal kan snel informatie geven (tip van Collectiewachter hout en meubels). Onderdelen van houten objecten liggen ongenummerd tussen de objecten waardoor ze gemakkelijk verloren kunnen gaan.

Een messing bolkroonluchter ligt gedemonteerd op de grond naast een zakkroonluchter die op de grond staat. De onderdelen zijn niet genummerd. Er is hier geen specifieke standplaatsregistratie mogelijk. Onderdelen van de kronen kunnen zoekraken en gemakkelijk beschadigen. Op andere locaties zijn ook kroonluchters aangetroffen die op de grond lagen. Er zou een locatie moeten worden gekozen waar deze kronen kunnen worden opgehangen (aan het plafond of in een palletstelling). Al deze kronen moeten worden afgestoft en daarna bedekt met PE-folie of Tyvek om verdere aantasting door stof tegen te gaan.

Afb. 39 zilveren plaquettes op textiel, mogelijk 17e of 18e eeuw gilde zilver

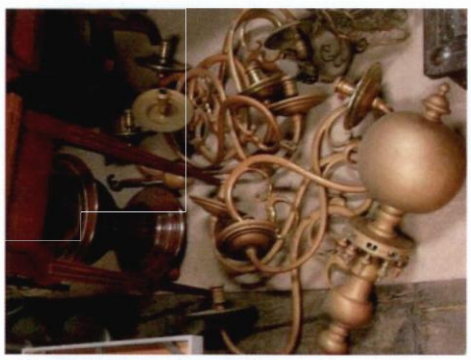

Afb. 40 Kroon op de grond op zolder

post_7-9-2017

Toegang tot dit depot is niet makkelijk, waardoor er fysiek grote krachten op de objecten kunnen ontstaan bij transport.
Niet-collectie staat tussen de collectie waardoor verwarring kan ontstaan, zeker omdat een deel van de objecten niet genummerd is.
Daglicht is vrijwel geheel buitengesloten. Door de bouwkundige staat en de ouderdom van het pand kunnen insecten en ongedierte door kieren naar binnen. De geheel houten opbouw van de zolder maakt het risico op brand reëel. Er is een brandblusser aanwezig die jaarlijks onderhouden wordt door een externe firma; eerstvolgende onderhoud juni 2017. Er lopen watervoerende leidingen (CV) door het depot. Dit geeft risico op waterschade door breuk, corrosie, bevriezing en dergelijke van de leidingen.
De ruimte wordt 1x per 14 dagen als werkruimte gebruikt door de textielvrijwilligers. Idealiter zou het depot niet als werkruimte gebruikt moeten worden om het licht zoveel mogelijk buiten te sluiten.
Het plafond is voor een groot deel afgedekt met transparant plastic, vastgezet met houten latten. De houten lattenconstructie hangt deels los, waardoor stof en vuil op de objecten valt (zie Afb. 34). De objecten zijn voor het grootste deel afgedekt met lappen katoen. Deze lijken niet gewassen: ze zijn nog stijf van de appret. De ruwe katoen is relatief zwaar en kan schuren over de stoffen bekleding van de stoelen. De lappen zijn niet geconfectioneerd en kunnen van de objecten af glijden. Een klein deel van de stoelzittingen is afgedekt met een vel zijdevloeipapier. Dit glijdt snel van het object af. Beter is te kiezen voor afdekking met Tyvek en hier hoeken in te stikken, zodat de lappen niet van de meubels af kunnen glijden.
Op de stoelzittingen liggen losse kartonnen labels met het inventarisnummer en evt. aanvullende informatie (zie Afb. 41). Object en nummer kunnen makkelijk van elkaar gescheiden raken. De textielvrijwilligers vullen het registratieformulier met de hand in, waarna het door de bibliotheekmedewerker in Adlib ingevoerd wordt.

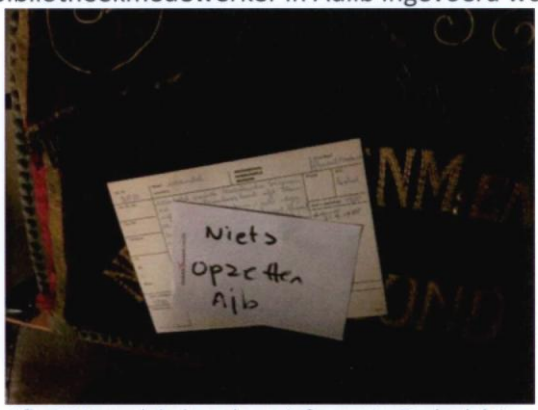

Afb. 41 Losse labels en losse informatie. Ondank 'niets opzetten a.j.b.' lag dit object tussen andere objecten in.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten
☐ dieven en vandalen
☒ vuur
☒ water
☒ biologische aantasting
☒ Verontreiniging
☒ Lux / UV
☒ T (^{0}C)
☒ RH (%)
☒ Informatie verlies

7. Zolder stelling (metaal, glas, hout, keramiek)

Voor dit depot gelden dezelfde punten als bij het zolderdepot open ruimte met een uitbreiding;
Deze ruimte – in de nok van het dak – is toegankelijk vanuit de open ruimte van de zolder via een wiebelende houten trap. Voor de medewerkers is de trap naar boven lastig om met objecten op en af te lopen. Deze ruimte is zo mogelijk nog minder geschikt dan de open ruimte van de zolder: het is er vies en donker tijdens het werken.

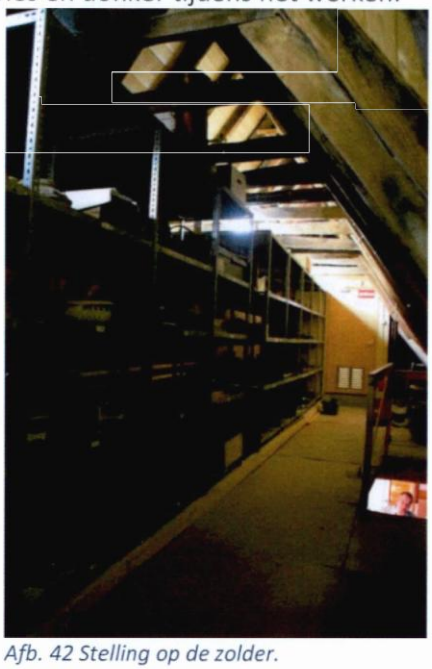

Afb. 42 Stelling op de zolder.

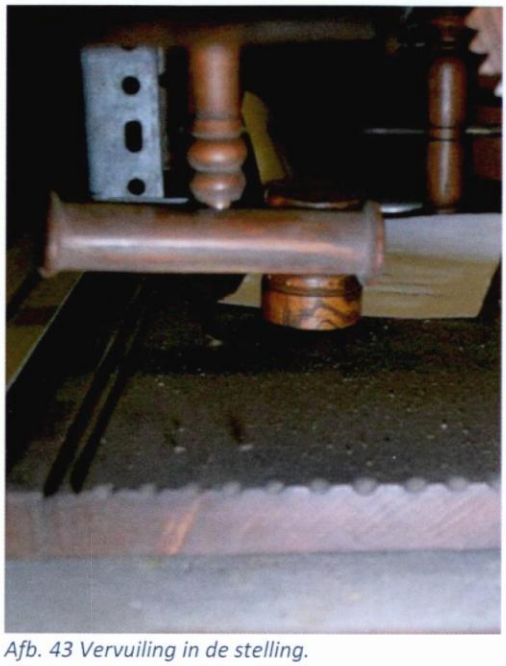

Afb. 43 Vervuiling in de stelling.

Aan de kop van de stelling waar de andere objecten in staan, hangen een aantal vaandels aan een metalen roe die over de houten balken van de kapconstructie ligt (zie Afb. 44). Tegen de metalen stelling staan 2 vlaggen, elk aan een vlaggenstok; in de stelling ligt een (deel van een) maliënkolder. Op de houten vloer liggen 2 rollen tapijt, waarvan 1 ingepakt in papier. Dit geeft schade doordat de tapijten op hun eigen gewicht rusten. De vaandels en vlaggen zijn niet of nauwelijks afgedekt en zijn vuil en erg stoffig.

Afb. 44 Vaandels op zolder

Andere objecten liggen in een stelling. Op de houten vloer liggen houten balken waar de staanders van de metalen stellingen op rusten. Dit bemoeilijkt de toegankelijkheid van de ruimte: je moet oppassen om niet te struikelen. Er ligt geen schuimfolie of karton op de ruwe, verzinkt stalen legborden. Hierdoor is er een groot risico op schuurplekken bij het verplaatsen van de objecten. Daarnaast ontstaat op de verzinkte stellingen een witte plakkerige aanslag bij schommelingen in het klimaat. Dit gaat op de objecten vastkleven wat niet wenselijk is.
De houten kapconstructie maakt brandgevaar reëel. Er is in dit deel geen brandblusser aanwezig.

post_7-9-2017

De open stellingen zijn zeer stoffig en vuil. Alle objecten zijn bedekt met stof. Stof trekt vocht aan, en daarmee is er groot risico op een voedingsbodem voor schimmels. Daarnaast reageert dit veelal zuur in combinatie met vocht. Veel van de metalen objecten zijn dan ook aan de bovenzijde aangetast door het stof. Bij messing en koper is dit goed zichtbaar als een geoxideerd oppervlak. Bij de messing voorwerpen kan daardoor ontzinking ontstaan. Veel ijzeren voorwerpen vertonen roestvorming die te wijten is aan het aanwezige stof. Vocht is ook een potentieel gevaar voor objecten met oude restauraties. Bijvoorbeeld; ijzeren krammen kunnen in keramiek gaan roesten en hierdoor het keramiek beschadigen. Voor ongeglazuurd keramiek, stukken met oude restauraties, en bepaalde typen glas (risico op glasziekte) vormt een stoffig en klimaat schommelde omgeving een extra risico.
Veel objecten lijken niet genummerd te zijn. Er is wel een aantal jaren geleden een inventarisatie uitgevoerd, blijkens de briefjes die bij alle objecten liggen. Omdat objectnummers ontbreken is niet duidelijk welke stukken tot de collectie horen en welke stukken niet geïnventariseerd zijn. Alle informatie op de briefjes digitaliseren.

Afb. 45 objecten netjes gesorteerd in stellingen, maar erg stoffig

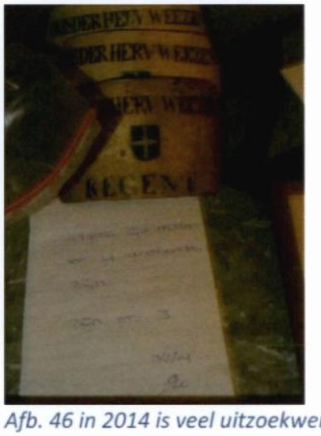

Afb. 46 in 2014 is veel uitzoekwerk gedaan maar de informatie is nog niet digitaal verwerkt (NB ontbrekende armband ligt op zaal)

Het advies voor deze ruimte is om alle objecten fysiek te nummeren en ontdoen van stof. Hierna moeten de objecten opgeslagen worden in een stofvrije omgeving die regelmatig wordt schoongemaakt.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☐ dieven en vandalen
- ☒ vuur
- ☒ water
- ☒ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☐ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

8. Zolderdepot achter textieldepot 2 (hout, metaal, steen, keramiek)

Dit is een slechte depotruimte onder een schuin dak. Deze op het oog 'vergeten depotruimte' is slecht toegankelijk. Zoals op Afb. 47 te zien is liggen de objecten in een stelling. Een deel van de objecten is genummerd. Het wonderlijke is dat er kwalitatief vrij aardige objecten staan van hout, metaal en keramiek/steen (waaronder bijvoorbeeld een 16^{e}-eeuws beulszwaard en zilveren plaquettes). Door de conditie en standplaats kunnen deze bijzondere objecten makkelijk worden gezien als af te stoten rest materiaal.
De aangegeven punten van het 'open zolderdepot' en 'zolder stelling' zijn ook hier van toepassing. Met aanvulling dat hier ramen zijn waar direct zonlicht naar binnen kan komen.

Afb. 47 Oude stelling met zwaar vervuilde objecten.

Afb. 48 Kwetsbaar beeldje in het depot.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☐ dieven en vandalen
- ☒ vuur
- ☒ water
- ☒ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☒ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

post_7-9-2017

3.4. Korte Kamperstraat depot

1. Algemeen (hout, metaal, steen, textiel, beschilderd oppervlak)

Dit depot is vlak bij het Stedelijk Museum Zwolle (5 min lopen). Het is een oud pakhuisje. Dit externe depot bestaat uit een begane grond en tweede verdiepingen. Dit buitendepot is verre van ideaal, maar in basis wel beter dan de zolderdepots voor het behoud van houten objecten.
Het depot wordt ook door de Technische Dienst gebruikt als opslag. Tijdens de Collectiescan staan er op de begane grond o.a. steigeronderdelen en ladders. De ladders staan tegen collectieonderdelen geleund. Hierover zijn afspraken gemaakt met de TD, maar deze blijken in de praktijk niet altijd uitgevoerd.
Er is een takel om zware objecten door vloerluiken naar boven te tillen. Grote objecten moeten gehesen worden, wat een verhoogd risico geeft op beschadiging. De houten verdiepingstrappen zijn vrij smal en steil en niet goed geschikt om objecten over naar boven te dragen.
De ramen zijn afgedekt met half transparante witte kunststof platen in een aluminium profiel. Het daglicht wordt hierdoor enigszins getemperd, maar niet buitengesloten. Ook de gordijnen houden onvoldoende licht tegen. Hierdoor kan verkleuring van het textiel op de meubels ontstaan. Beter is de ramen geheel te blinderen. Aftimmeren en isoleren van de ruimtes zou het klimaat al zeer ten goede komen.

Afb. 49 Depot eerste verdieping - staatkant.

Op deze locatie is op de bovenverdieping een begin gemaakt met verbetering van de wijze van opslag door de kasten aan de voorzijde af te sluiten met gordijnen. De metalen stellingen zijn aan de voorzijde en zijkanten voorzien van katoenen gordijnen om stof tegen te houden. De gordijnen zijn even breed als de stellingonderdelen, zodat er nog steeds stof tussen gordijn en stelling op de objecten kan vallen. Dit is te verhelpen door magneetband in de naden aan de zijkanten en onderkant te schuiven. De achterzijde is nu niet voorzien van gordijnen, zodat gruis van de muren op de objecten kan vallen. Omdat de bovenzijde niet is afdekt komt er toch nog relatief veel vuil en stof van bovenaf in de kasten terecht. Geadviseerd wordt om de kasten ook aan de bovenzijde en achterzijde te bedekken. Fluweel is bijvoorbeeld gevoelig voor stof en het is moeilijk te verwijderen. Als het stof lang blijft liggen op het textiel kan het – door de hygroscopische (vocht aantrekkende) werking van stof – cementeren en blijvende schade geven.
Kwetsbare objecten staan onbeschermd tegen stellingen (zie Afb. 57), op de grond of tegen elkaar aan (zie Afb. 55). Grote objecten zoals een weefgetouw zijn gedemonteerd, maar de losse onderdelen niet individueel fysiek genummerd. De kans op verlies van onderdelen is hierdoor groot (zie Afb. 54).
Objecten met textiel (gestoffeerde meubelen, vooral met fluweel) bevinden zich op de eerste etage aan de achterzijde. Hier staan langs de zijmuren metalen stellingen (zink) met daarop voornamelijk

stoelen. De houten vloer is voor het grootste deel voorzien van een stuk groen tapijt; hierop staan de overige meubelen, enkele ook deels gestoffeerd (o.a. een haardscherm, naaitafeltje, fauteuil), afgedekt met katoenen lappen tegen stof (zie opmerking over katoen als afdekmateriaal bij 'zolder open ruimte'). De groene vloerbedekking werkt als buffer tegen klimaatschommelingen, maar bemoeilijkt ook het schoonmaken van de ruimte. Het lijkt deels wol en dat is aantrekkelijk voor motten. CV leidingen lopen boven de objecten wat kans geeft op lekkage. De ontvochtigers worden 1x per maand nagelopen. Tijdens de Collectiescan staat de ontvochtiger op de 1e verdieping achter hevig te trillen, ook de vloer trilt mee. Voor de objecten kan dit trillen ook schade opleveren: onderdelen kunnen losraken.
Op de 2e verdieping staan ook metalen stellingen, deels langs de muren en deels haaks erop. Hier bevinden zich enkele voorwerpen die tot de textiel(accessoires)collectie gerekend worden, zoals koffers en klompen met leren schachten. Ook hier is niet duidelijk welke objecten eerder tegen houtworm behandeld zijn. Onder verdachte objecten kan een zwart vel karton gelegd worden. Dit vergemakkelijkt de waarneming van actieve houtwormaantasting (tip van de Collectiewachter hout). De schachten van de houten klompen moeten – na conditionering van het leer – opgevuld worden om vervorming te voorkomen.
Het depot wordt niet systematisch schoon gemaakt. De ruimtes en objecten zijn vervuild (zie Afb. 58). Dit extern depot is geen slechte locatie voor opslag van niet edele metalen voorwerpen, maar er zou beter gebruik van de ruimte kunnen worden gemaakt door het plaatsen van kasten en/of palletstellingen afgedekt met PE-folie of Tyvek. De objecten staan nu deels netjes in kasten, maar deels ook her en der tegen de muur gezet waardoor makkelijk schade kan ontstaan.
Op een verdieping lag een plakval van enkele jaren geleden.

Afb. 50 objecten in openstelling worden snel bedekt met stof.

Afb. 51 Objecten in een hoek tegen elkaar aan gestapeld

Afb. 52 De afgedekte verzameling meubels in nauwelijks te inspecteren.

Afb. 53 Opgestapelde meubels.

post_7-9-2017

Afb. 54 Verspreide, ongenummerde onderdelen van een weefgetouw.

Afb. 55 Zeer kwetsbare objecten staan onbeschermd op de vloer.

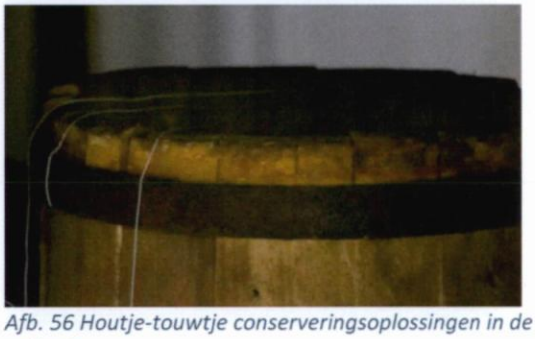

Afb. 56 Houtje-touwtje conserveringsoplossingen in de collectie.

Afb. 57 Kwetsbare vergulde spiegel staat onbeschermd tegen een stelling.

Afb. 58 Vervuilde linnenpers met kalkgruis. Dit bijt uit in het object.

Afb. 59 Kwetsbare lijst tussen andere objecten.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten
☐ dieven en vandalen
☒ vuur
☒ water
☒ biologische aantasting
☒ Verontreiniging
☒ Lux / UV
☒ T (^{0}C)
☒ RH (%)
☒ Informatie verlies

3.5. Tentoonstellingsruimten

1. Algemeen

Suppoosten maken rondjes door de tentoonstellingsruimtes en er is een beveiligingssysteem met camera's waarvan de monitors bij de balie bekeken kunnen worden. Op een drukke dag zijn er maximaal 200 bezoekers, verdeeld over de dag. Opvallend is dat weinig objecten beveiligd zijn, terwijl deze gemakkelijk als souvenir meegenomen kunnen worden.

2. Museumzalen algemeen

De tentoonstellingsruimte op begane grond is ruim, met ruime toegangsopeningen in de doorgang-muur. De schilderijen zijn opgehangen aan een ijzerdraad en aan 1 schroef in de muur, wat eenvoudig is om af te nemen voor dieven en vandalen. Er zijn op de ophanghaakjes ook geen borgringetjes aanwezig, waardoor wederom het afnemen van deze objecten erg makkelijk is.
Brandmelders met doormelding zijn aanwezig. Boven deze tentoonstellingsruimte is de volgende tentoonstellingsruimte, waardoor er vrijwel geen risico is op wateroverlast van dien aard.
Het klimaat wordt extern beheerst. Zodra het vochtgehalte oploopt wordt het museum ingeseind. Naast stof en oude vliegen- en spinnenpoep is er geen andere verontreiniging. De tentoonstellingsruimte is keurig en opgeruimd.
Het meubilair op zaal ziet er redelijk tot goed onderhouden uit. De aanbevelingen voor de meubels op zaal zijn vooral kleinere verbeterpunten die genoemd worden bij de verschillende zalen.
De tentoonstellingszalen worden goed schoongemaakt.
Een modern keramiek object staat op de grond. Het is een groot object bestaande uit meerdere onderdelen die los op de grond liggen en tegen een muur aan staan. Gevaar voor breuk door stoten (en stof). Het advies is om een bordje neer te zetten om te attenderen op dit kunstwerk op de grond of plaats het op een verhoging.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten
☒ dieven en vandalen
☐ vuur
☐ water
☐ biologische aantasting
☒ Verontreiniging
☒ Lux / UV
☒ T (^{0}C)
☒ RH (%)
☐ Informatie verlies

post_7-9-2017

3. Tentoonstellingszaal 1e verdieping nieuwbouw

In deze tentoonstelling staat o.a. een 19e-eeuwse zijden winterjurk, 2 vaandels, ingelijst stopwerk en een zijden borduurwerk in een liber amicorum uit de textielcollectie opgesteld. Ook de Zwolse mummie is gewikkeld in textiel, maar wordt meer beschouwd als een archeologisch object dan als een textielobject.
De zijden winterjurk staat op een plateau dat op enige afstand afgezet is met een koord tussen staanders, hiermee wordt aanraking door bezoekers verminderd, maar niet geblokkeerd. Om aanraking te voorkomen zou de mannequin in een vitrine opgesteld moeten worden. Ook heeft stof nu vrij spel. De lichtbelasting is voor een tentoonstelling van 8 maanden hoog. Beter is een dergelijk object halverwege te wisselen voor een soortgelijk object uit de collectie. De schade bij het knoopsgat (zie Afb. 60) kan verergeren door inwerking van de zwaartekracht. De mouwen zouden iets opgevuld moeten worden om vervorming te voorkomen.
De vaandels hangen hoog, buiten het bereik van handen van bezoekers, wel is het fluweel gevoelig voor stof en moeilijk schoon te maken.
Het ingelijste stopwerk zit te dicht tegen het glas aan (zie Afb. 61). De afstandhouder zit tussen lijst en glasplaat in plaats van tussen achterplaat en glasplaat. Hierdoor ontstaat een zogeheten 'pressure mount'. Naast vervorming geeft dit risico op het ontstaan van een microklimaat en mogelijk schimmel. Ook is de montagewijze – vastgeprikt met kleine spijkers – schadelijk voor de objecten.
Het borduurwerk in het liber amicorum wordt weliswaar beschermd tegen stof, maar staat wel bloot aan kwikdampen uit de spiegel die tegen de achterwand van het kastje is gemonteerd. Vaak liggen kleine kwikbolletjes onderin een dergelijke kast (niet zichtbaar in dit geval).
Op de eerste verdieping zijn schilderijen gezien met lacunes, losse verfdelen en deformaties aan onderzijden, waaruit blijkt dat er puin en misschien ook beknelde spietjes tussen het spieraam en het linnen zijn gekomen. Als een dergelijk hard materiaal niet weg wordt genomen kan dit op den duur de verf er af drukken wat informatieverlies op zou leveren, verfverlies. Objecten worden in enkele gevallen dus in risicovolle situaties opgehangen. De schilderijen die hier hangen zijn in een redelijk tot slechte staat. Dit baart wel zorgen. Zolang het klimaat goed is zal dit niet meteen tot verfverlies of andere leiden, maar het hanteren zal zeker wel risico's met zich meebrengen.

Afb. 60 Schade bij knoopsgat

Afb. 61 Inlijsting; object te dicht tegen glas aan

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☒ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☐ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☒ Lux / UV
- ☐ T (°C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

3.6. Drostenhuis

1. Algemeen

De algemene omstandigheden in deze stijlkamers zijn goed. De blokzijlkamer, tuinkamer, achterkamer en de kamers op de eerste verdieping zijn keurig wat betreft de omstandigheden voor hout en meubilair. Brandmelders met doormelding zijn aanwezig en ook brandblussers.
De schilderijen zijn opgehangen aan een ijzerdraad en aan 1 schroef in de muur wat zeer eenvoudig is om af te nemen voor dieven en vandalen. Er zijn op de ophanghaakjes ook geen borgringetjes aanwezig, waardoor het afnemen van deze objecten erg makkelijk is.
Voor de meubels zijn een tweetal zaken opgevallen. Ten eerste staan er objecten op geverniste meubels (klok, keramiek) (zie Afb. 62 en Afb. 63). Het is goed om hier beschermviltjes onder te plakken tegen het beschadigen van de afwerking op de meubels. Verder stonden enkele objecten tegen elkaar aan en de deuren komen tegen de objecten aan bij openen (zie Afb. 64 en Afb. 65).

Afb. 62 Keramiek op de geverniste meubels.

Afb. 63 Klok met scherpe pootjes op een meubel.

Afb. 64 Deur in de salon die tegen de staande klok kan komen.

Afb. 65 Stoel in de salon die tegen een commode staat.

post_7-9-2017

In de tentoonstellingszalen staan relatief weinig metalen objecten. Het valt op dat veel objecten makkelijk mee te nemen zijn door bezoekers. Ook kleine objecten zijn niet op één of andere wijze vastgezet. Wapens op de 1e verdieping staan los in een vloerstandaard, jongeren kunnen hier makkelijk gevaarlijke spelletjes mee spelen. In de stijlkamer boven staan zilveren bokalen in kleine houten kastjes die aan de muur hangen. Deze zijn makkelijk te openen. Het zilver in de vitrines loopt enigszins aan.
Staande klokken op zaal staan niet altijd geborgd aan de wand. Als de gewichten opgetrokken zijn (bovenaan) is een staande klok over het algemeen topzwaar waardoor de klok voorover kan vallen. Zeker in een publieksruimte is het voor de veiligheid van de bezoekers en de klok aan te raden om de klok vast te zetten aan de muur. Meestal zit er in het achterschot van een staande klok wel een gat dat hiervoor bedoeld is.

Afb. 66 De klok staat niet geborgd aan de muur.

Afb. 67 Het stapelen van blokjes onder de klok zorgen voor minder stabiliteit.

Alles wat los staat in de diverse zalen kan stoffig zijn, maar dit hoeft niet meteen schade te veroorzaken omdat het relatieve luchtvochtigheid en temperatuur gereguleerd zouden moeten zijn. Het is zaak dit goed in de gaten te houden en de controles en acties op de metingen adequaat uit te voeren.

Afb. 68 veel objecten in de keuken hebben poetsmiddelresten in dieperliggende delen. Dit is schadelijk en kan bij messing scheuren veroorzaken door spanningscheurcorrosie.

Afb. 69 In de keuken wordt niet vaak genoeg afgestoft. De bovenzijde van veel keukengerei aan de muren is daardoor aangetast. Deze lepel is geroest aan de bovenzijde waarop stof is blijven liggen.

Afb. 70 zilver in de wand vitrine is sterk aangelopen

Afb. 71 zilver in de tafelvitrine is nauwelijks aangelopen maar wel makkelijk mee te nemen

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten
☒ dieven en vandalen
☐ vuur
☐ water
☐ biologische aantasting
☒ Verontreiniging
☒ Lux / UV
☒ T (^{0}C)
☒ RH (%)
☒ Informatie verlies

2. Kelder (archeologie)

Vanwege zoutuitbloei op de muren laten delen van het plamuur los, deze vallen op objecten van glas en aardewerk en andere archeologische materialen zoals metaal die in de vitrine staan. Dit is een zeer onwenselijke situatie (vervuiling van objecten, zouten op objecten)
Oplosbare of onoplosbare zouten die in keramiek zitten (in het materiaal zelf of van buitenaf erin komen) kunnen onder invloed van wisselende RH en temperatuur gaan uitkristalliseren. Daarbij kan het keramisch oppervlak kapot gedrukt worden. Het oppervlak kan een witte waas krijgen en glazuurschade oplopen.
Door het vochtige klimaat in de kelder is de zoutuitbloei ontstaan. Dit klimaat, wat kan wisselen, is ook zeer slecht voor glas dat gevoelig is voor glasziekte. Vocht is ook een potentieel gevaar voor objecten met oude restauraties (ijzeren krammen kunnen roesten en keramiek beschadigen).
In de kelder liggen munten van een koperlegering die actieve corrosie vertonen (bronspest). Rond ijzeren voorwerpen ligt afgebladderde roest, wat duidt op actieve corrosie van deze ijzeren voorwerpen door zouten. Deze voorwerpen moeten behandeld worden om het corrosieproces tegen te gaan. Daarnaast moeten deze worden tentoongesteld in een ruimte met bij voorkeur een relatieve luchtvochtigheid lager dan 40%.
Ter behoud van de objecten en ze te beschermen tegen vocht, zouten en schimmels, is het beter om de objecten elders te plaatsen zolang dit probleem blijft aanhouden. Of de ruimte aanpakken op de genoemde problemen ter voorkoming van problemen in de toekomst.

post_7-9-2017

Afb. 72 Havezaten collectie ijzeren schaar, actieve corrosie van ijzer

Afb. 73 puntsgewijze lichtgroene corrosie van bronzen munten duidt op actieve corrosie door zouten.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☐ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☐ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☐ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

3. Keuken

In de keuken staan en hangt veel keukengerei. Objecten zouden met nylondraad en/of museumwax gefixeerd kunnen worden om diefstal te bemoeilijken.
Textielobjecten in de keuken zijn replica's: de val langs de schouw, de bekleding van de vitrine, de bekleding van de wieg. Deze laatste ziet stoffig, vooral de zwarte doek over de kap.
De opgezette dieren die aan het plafond hangen zijn een zeer aantrekkelijke bron voor insecten. Beter vervangen door goede namaak.
Evenals in de salon komt er een deur tegen de vitrinekast (zie Afb. 74) aan bij openen. In de bijkeuken staat een 17e-eeuwse linnenpers direct voor het raam waardoor er lichtschade optreedt aan het object. Hier is de vraag of er UV werende folie is geplaatst ter voorkoming van lichtschade. Indien dit niet het geval is, dan is niet goed nagedacht over de plaatsing van dit object.
Een ander probleem voor de publieksveiligheid is dat een deel van de tegels boven de deur rechts van de porseleinkast erg los zit. Er werd verteld dat dit is gekomen door bouwwerkzaamheden. De tegels aan de muur vertonen mechanische schade (chips, gaten, scheuren) en op diverse plaatsen schade door zoutuitbloei (zie Afb. 75). De tegels aan de plint (onder schouw, als je binnenkomt rechts) vertonen loslatend glazuur. Bekijk de schade grondig en onderneem actie ter voorkoming van verval en gevaar voor de bezoekers en medewerkers.

Afb. 74 Een deur komt tegen de porseleinkast.

Afb. 75 Een aantal zeer losse tegels boven de deur.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☒ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☒ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☒ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

post_7-9-2017

4. Bijkeuken

Achter de glazen ruitjes van de wandkast ligt wat linnengoed en tussen de linnenpers voor het raam is ook wat linnen zichtbaar. Dit laatste is eigenlijk te weinig om de werking van de pers goed te kunnen illustreren aan de bezoekers. Overwogen kan worden hier een wat grotere stapel linnengoed tussen te leggen. Kan eventueel een 'nepstapel' zijn; immers alleen de rand is zichtbaar. De permanente opstelling kan voor lichtschade zorgen als de ruiten niet voorzien zijn van UV werende coating. Als dit niet het geval is, kan eventueel een dubbel rolgordijn aangebracht worden. Het linnengoed zou elke 3 tot 6 maanden vervangen moeten worden door vergelijkbare objecten (indien aanwezig in de collectie) of een replica gebruiken.

Afb. 76 Lichtschade aan een linnenpers door direct invallend licht.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten
☒ dieven en vandalen
☐ vuur
☐ water
☐ biologische aantasting
☒ Verontreiniging
☒ Lux / UV
☒ T (^{0}C)
☒ RH (%)
☒ Informatie verlies

5. Gang

Er kan voldoende afstand worden genomen van de schilderijen en er hoeft niet tegen aan te worden gelopen. De gang is mooi en schoon. Veel natuurlijk daglicht.
Tijdens de Collectiescan werden de vloeren gedweild, wat wel heel erg nat gebeurde en ook meteen een boost gaf aan de RH in de gang. Binnen een half uur ging het van 52% naar 60%. Er hangt een groot portret in de gang welke belangrijk is voor het huis en het museum. Deze is jaren geleden al bekeken voor schimmel aan de achterzijde, losse verfdelen en lacunes en overige schades. Deze situatie zal de schades enkel verergeren. Vliegen en spinnenpoep is aanwezig, welke in verband kunnen worden gebracht met de ruimte. De 2 schilderijen die er hangen zijn in een redelijk tot (zeer) slechte staat.).
Er staan ontvochtigers in de kamers, niet in de gang. Het huis is niet aangesloten op de algemene klimaatbeheersing van het museum. Geen goede omgeving voor kwetsbare kunst als schilderijen waar een microklimaat makkelijk ontstaat en zo het object kan worden ondermijnd. De schoonmakers zouden een cursus 'housekeeping' moeten krijgen voor monumenten. Dit zou de risico's erg inperken voor vochtproblemen.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten
☒ dieven en vandalen
☐ vuur
☐ water
☐ biologische aantasting
☒ Verontreiniging
☒ Lux / UV
☒ T (^{0}C)
☒ RH (%)
☐ Informatie verlies

6. Zilverkamer (kamer 1)

Mooie kamer, wederom veel aandacht voor de presentatie, de objecten die er aan de muren hangen zijn in een redelijk tot goede staat. De spiegel en de keramiek/glas objecten in vitrines zijn goed.
Er is een vochtschade of lekkage geweest in 2013 of 2014 in deze ruimte. Aan de hand hiervan zijn de plafondstukken ooit bekeken door de Collectiewachter schilderijen, maar heeft er geen goed onderzoek kunnen plaatsvinden naar het wel, of niet aanwezig zijn van schimmel. Over de plafondstukken kan niet veel worden gezegd zonder een goed onderzoek. Lekkage zou misschien weer kunnen gebeuren als dit bouwkundig boven de kamer (klein zoldertje) niet is opgelost. Er is geen ontvochtiger gezien in deze kamer, wat in dit vochtige huis risicovol is.
Oude schades zijn nooit constructief verholpen of anderzijds gerestaureerd. Er kan in de objecten die tijdens de lekkage hier waren wel schade zijn ontstaan die op den duur nog tot verfverlies kunnen leiden.
In de zilverkamer valt op dat de grote deuren van de prachtige inbouwkast niet worden ondersteund, waardoor de deuren gaan uitzakken. Verder wordt de linker deur van de kast opengehouden door de deurkruk van de toegangsdeur. Dit kan verbeterd worden ten behoud van de objecten.

Afb. 77 De oude deur van de inbouwkast wordt opengehouden door de deurkruk van de ingangsdeur met alle schade van dien.

Afb. 78 Uitgebeten rand waarschijnlijk van het schoonmaakmiddel dat gebruikt wordt voor de plexiglas kap.

Op de eiken tafel zie je uitgebeten randen van waarschijnlijk het schoonmaakmiddel waarmee de plexiglas kap wordt afgenomen. Bij het schoonmaken van de kap moet er langer gewacht worden met het terugplaatsen van de kap.
De plexiglas kap til je erg gemakkelijk op, waardoor het tentoongestelde zilver gestolen kan worden.
Het zilver in de wandvitrine in de zilverkamer is sterk aangelopen. Mogelijk is het verstandig om zilver in deze vitrine te lakken om te voorkomen dat het vaak gepoetst moet worden waardoor schade en slijtage kan ontstaan.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☒ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☐ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☐ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☐ Informatie verlies

post_7-9-2017

7. Patriottenkamer (kamer 2)

Dit is een mooie kamer, wederom veel aandacht voor de presentatie, de objecten die er aan de muren hangen zijn in een redelijk tot goede staat. De inrichting geeft een beeld van hoe rijke burgers rond 1800 woonden. De binnen blinden zijn gesloten en beperken invallend daglicht tot een minimum.
In de patriotten kamer is geen geschiedenis met lekkage of anders bekend. Er staat een ontvochtiger. Deze gaf 45% aan terwijl het vochtig en klam aanvoelde. Onze meting gaf in de gang ernaast eerst 52% aan. Nadat de schoonmaaksters langs waren geweest, gaf de meter na een half uur 60% aan. In de kamer zelf gaf de meter ter plekke hoger aan, 55-70%. Dit strookt niet met de waarde die de ontvochtiger aangaf. Verstandig om de ontvochtigers in het Drostenhuis allen goed te controleren. Het vochtgehalte in deze kamer is risicovol voor alle objecten die er aanwezig zijn, zeker ook de kwetsbare schilderijen.
Een aantal kleine objecten (porseleinen kommen) staan los op kastjes die op grijphoogte staan, dit geeft diefstal gevaar.
Opgestelde textilia zijn: vloertapijt, gestoffeerde bureaustoel, gestoffeerde eetkamerstoel. De franje van het vloertapijt is deels geheel afgesleten. Dit geeft risico op verlies van materiaal. De wieltjes van het zware bureau vervormen het vloertapijt. Beter is de wieltjes op speciale schoteltjes te zetten. Let bij het (ver)plaatsen van het bureau erop dat het tapijt geheel vlak ligt. Verder gelden dezelfde opmerkingen als bij het vloertapijt in de salon (zie 8 Salon (kamer 3)).

Het is erg stoffig: op de regels van de bureaustoel ligt een dikke laag stof. Dit is een voedingsbodem voor insecten en schimmels. Voor het ondertapijt: zie opmerking bij het vloertapijt van de salon (zie 8 Salon (kamer 3)).
De bureaustoel heeft schade aan een hoek (zie Afb. 79). De ervaring leert dat bezoekers geneigd zijn te gaan 'pulken' aan dergelijke schade en het nog erger maken. Laat de schade herstellen door een textielrestaurator.
Wandbespanning, gordijnpartijen en de stoffering van de eetkamerstoel zijn van recente datum.

Afb. 79 Schade aan stoel

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☒ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☒ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☐ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

8. Salon (kamer 3)

De salon is een mooie kamer, wederom veel aandacht voor de presentatie, de schilderijen die er aan de muren hangen zijn in een redelijk tot goede staat.
In de salon staat een ontvochtiger. Deze gaf 49% aan terwijl het vochtig en klam aanvoelde. Verstandig is om alle ruimtes goed door te meten. De ontvochtiger is op 49% ingesteld, het voelde echter warm en klam aan. In de andere ruimtes was dit ook het geval. Nagaan of de ontvochtigers betrouwbaar zijn. Het vochtgehalte in deze kamer is risicovol voor alle objecten die er aanwezig zijn, zeker voor de kwetsbare schilderijen.
In de salon staan voor de schouw 3 grote keramieken vazen op een kleine sokkels. In de vazen zit zand, maar de rechter vaas staat wankel op het sokkeltje. Mensen zullen de schilderijtjes willen bewonderen achter de vazen en daarbij misschien tegen de vaas leunen. Het is verstandig om de vazen te stabiliseren (sokkel/andere oplossing). Het zand zit los in de vazen, maar het is beter het zand in een plastic zak te doen zodat het eenvoudiger te verwijderen is. Daarnaast zal het wanneer het wat vochtig wordt niet blijven plakken aan de binnenkant van de vazen.
In de servieskast staan borden op richels die bij 1 kast wat ondiep lijken, hier is er een risico dat een bord omvalt. Mogelijk kan een extra richeltje stabiliteit geven.
In de salon hangen 2 grote schotels boven de deuren aan de muur aan verouderde ophangsystemen met ijzer. Er is een risico op chips langs de randen doordat het ijzerdraad aan de achterzijde krast. Een tip van de Collectiewachter is om geplastificeerd ophangmateriaal te gebruiken.
In de Salon ligt een Chinees porseleinen schotel op een kastje. De vloerplanken bewegen, daardoor het kastje en de schotel (tegen de muur) ook bewegen. Om schade te voorkomen kan de schotel iets verder van de muur geplaatst worden. Zorg ook voor bijvoorbeeld een richeltje onder de rand van de schotel zodat het niet naar achteren geschoven kan worden bij bijvoorbeeld afstoffen.
Tip van de Collectiewachter is om de kroonluchter alleen af te stoffen als deze vuil is.
In de salon is zilver geplaatst in een plexiglasvitrine die diefstal minder makkelijk maakt. Naar dit voorbeeld zou de vitrine op de tafel in de zilverkamer kunnen worden aangepast.
Textielobjecten in de salon zijn: geknoopt vloertapijt en gestoffeerde stoelen met geborduurde zittingen. De overige textilia (gordijnpartij en wandbespanning) en de opgestelde kostuums zijn van recente(r) datum. De rand van het vloertapijt moet goed plat liggen om te voorkomen dat bezoekers erachter blijven haken en zo schade veroorzaken. Kapotgelopen randen zo spoedig mogelijk laten repareren om ergere schade te voorkomen. Zorg dat het ondertapijt egaal is. Als er meerdere stukken ondertapijt nodig zijn om onder het gehele tapijt te leggen, zorg dan dat deze goed op elkaar aansluiten en er geen 'geulen' tussen zitten. De opgestelde kostuums kunnen beter naast het tapijt op de houten vloer geplaatst worden om vervorming van de pool te voorkomen. Zorg dat de schoenen van de bezoekers zo schoon mogelijk zijn door bij de ingang van het museum inloop- of schoonloopmatten te gebruiken. Laat ook onder de opgestelde mannequins schoonmaken, het is er nu erg stoffig.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

- ☒ fysieke krachten
- ☒ dieven en vandalen
- ☐ vuur
- ☐ water
- ☒ biologische aantasting
- ☒ Verontreiniging
- ☐ Lux / UV
- ☒ T (^{0}C)
- ☒ RH (%)
- ☒ Informatie verlies

9. Tuinkamer (kamer 4)

Zie salon.

10. Achterkamer (kamer 5)

Zie salon

post_7-9-2017

11. Blokzijlkamer

De inrichting is grotendeels afkomstig uit een koopmanswoning (17e eeuw) uit Blokzijl.
Het valt op dat de bevochtiger en ontvochtiger naast elkaar staan. Volgens de technische dienst is dit gedaan omdat in die hoek een wandcontactdoos zit. Wellicht kan dit met een verlengsnoer beter opgesteld worden. Voorkomen moet worden dat de apparaten elkaar aan de gang houden.
De schotels op de schouw nog controleren of ze echt goed stabiel staan. Zo niet, dan is het verstandig om ze te stabiliseren door bijvoorbeeld een latje aan te brengen. Aan de schotels zitten nog (oude) ijzeren ophangsystemen terwijl ze niet hangen. Als ze daar blijven staan is het aan te raden het ijzer te verwijderen. Tip van de Collectiewachter; doe dit met veel beleid. Anders bestaat er risico op schade waarbij chips afbreken bij het loshalen van de ophangers.
Vermoedelijk is er actieve houtworm in de stoelen van de Blokzijlkamer. Nader naar kijken.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten
☒ dieven en vandalen
☐ vuur
☐ water
☒ biologische aantasting
☒ Verontreiniging
☐ Lux / UV
☒ T (^{0}C)
☒ RH (%)
☒ Informatie verlies

12. Algemeen Drostenhuis, 1e verdieping, tentoonstellingszalen 9, 10 en 11

In deze zalen is de semi-permanente tentoonstelling 'De geschiedenis van Zwolle' te zien die bij de afsluiting in december 2017 vijf jaar gestaan zal hebben.
De ramen van deze tentoonstellingsruimten zijn permanent geblindeerd met 2 lagen stof (1 x katoen en 1 x verduisteringsstof), waardoor er vrijwel geen daglicht binnen valt.
In de plafonds van de ondiepe vitrines zijn led spots ingebouwd. Deze worden centraal aangestuurd en kunnen niet individueel bediend worden, behalve bij één prent: daar kan de bezoeker zelf de lichtschakelaar bedienen, zodat de belichting van de prent tot het minimum beperkt wordt. De spotjes kunnen enigszins naar buiten gericht worden, zodat ze minder straling geven op de objecten. Echter, niet te ver omdat dat hinderlijk is voor de bezoekers.
De loggers van de klimaatinstallatie zijn op de vitrines geplaatst en niet erin, omdat dit problemen geeft met de ontvangst van de radiografische besturing. Volgens de Technische Dienst is het klimaat in de vitrine hetzelfde als bovenop. De vraag is of dat inderdaad zo is.
De gemeten straling (lux en UV) is niet heel hoog, maar door de lange tentoonstellingsduur van 5 jaar is de uiteindelijke lichtbelasting wel hoog. Mogelijk kan bij een volgende opstelling voor de textilia eenzelfde drukknop geplaatst worden als bij de kwetsbare prent. De lichtbelasting wordt hierdoor aanzienlijk beperkt. Dit geldt zeker voor het zijden vaandel. Zijde is erg gevoelig voor licht. Een andere mogelijkheid is rouleren: de objecten worden dan na 3-6 maanden vervangen door soortgelijke objecten uit de collectie. Een tip is om de tentoonstellingsduur te registreren, zodat inzichtelijk gemaakt kan worden hoeveel licht op een object is gekomen gedurende een bepaalde periode. Afhankelijk hiervan kan gekeken worden hoe lang en hoe vaak een object nog opgesteld kan worden voordat de kleuren te ver verkleurd zijn.

Op deze locatie lopen de objecten risico op beschadiging door:

☒ fysieke krachten
☒ dieven en vandalen
☐ vuur
☐ water
☒ biologische aantasting
☒ Verontreiniging
☒ Lux / UV
☒ T (^{0}C)
☒ RH (%)
☒ Informatie verlies

4. Algemene conclusie

De nieuwbouw (depots en tentoonstellingsruimtes) van het museum is keurig en verzorgd. Het is opgeruimd en het klimaat wordt extern in de gaten gehouden.
Het Drostenhuis ziet er op het eerste oog goed uit met een mooie presentatie. Over het beheer en behoud zijn verschillende aandachtspunten opgemerkt door de Collectiewachters.
In de depots van het Drostenhuis is het beheer en behoud van de collectie zwak. Door verschillende redenen is hier de indruk dat de collectie niet voldoende aandacht krijgt en niet geïnvesteerd is de ruimtes. De indruk is ontstaan dat op het gebied van collectiezorg beperkt beleid is en wat er aan beleid is, dit niet uitgevoerd wordt om verschillende redenen. De zolder is ongeschikt als depot. Er zijn te weinig mensen beschikbaar om de depots naar behoren schoon te maken. De depots zijn moeilijk toegankelijk.
In het verleden is projectmatig gewerkt met het geld en de middelen die ter beschikking waren. Hierbij zijn goede keuzes gemaakt en soms, vermoedelijk door onwetendheid, verkeerde keuzes.
Maak voor de toekomst een meerjarenplan voor beheer en behoud van de collectie. Maak duidelijke keuzes en weeg deze grondig af. Onderzoek of een mogelijke samenwerking met andere musea in Zwolle en directe omgeving wat betreft gezamenlijk depot buiten het stadscentrum, kennisuitwisseling, inkoop materialen etc. mogelijk is.
De zwaktes in de depots werden door de Collectiewachters niet verwacht in dit museum.

Textiel: De textielobjecten zijn in het depot moeilijk toegankelijk. De objecten en hun omgeving zijn stoffig en vuil. De objecten zijn niet goed opgeborgen en lopen hierdoor schade op. Er is te weinig werkkracht om goed voor de textielcollectie in het depot te zorgen en achterstanden weg te werken en om de omgeving schoon te houden. De meeste van de gegeven adviezen leveren pas op de langere termijn wat op.
Metaal: De collectie metaal is in het algemeen genomen in redelijke tot goede conditie. De conditie van de metalen voorwerpen wordt wel sterk bepaald door de standplaatslocatie en mate van registratie. Sommige depots zijn zo stoffig dat daardoor aantasting van het metaal plaatsvindt. In de betere depots en op zaal is stof minder problematisch. Actieve corrosie is alleen aangetroffen bij enkele objecten in de collectie archeologie. De objecten op zaal zijn slecht beveiligd tegen diefstal. In de depots ligt veel edelmetaal niet opgeslagen in de beschikbare kluis. De kluis is grotendeels in gebruik voor opslag van audiovisuele middelen.
De afdeling collectiebeheer is goed op de hoogte van de voorwaarden voor een goed behoud en beheer van de metaal collectie en probeert deze ook te implementeren. Helaas ontbreekt het aan voldoende mankracht en middelen, hierdoor gaat de conditie van de metaalcollectie als geheel langzaam achteruit. Om ervoor te zorgen dat de collectie niet verder achteruitgaat, is het belangrijkste dat de metalen objecten in depot worden afgestoft en stofvrij worden opgeslagen. Daarnaast is het fysiek nummeren van de objecten belangrijk zodat er een goede standplaatsregistratie kan plaatsvinden. Op dit moment zijn veel objecten niet fysiek genummerd en voldoet de collectie dus niet aan de eisen die de Nederlandse Museum Stichting stelt aan musea.
Glas/keramiek: Over het algemeen is de opstelling van het keramiek en glas in de museale opstelling en Drostenhuis in orde. De objecten staan voor een deel in vitrines waar ze beschermd zijn tegen (teveel) stof en diefstal of fysieke schade. De objecten in de archeologiekelder staan echter in een zeer slechte ruimte.
Hout: Het Stedelijk Museum Zwolle heeft een flinke achterstand op het gebied van depotbeheer als het gaat om houten objecten. De achterstand zit vooral in de organisatie, vervuiling en registratie. Door deze situatie is het moeilijk om een beeld te krijgen van de conserveringsachterstand.
Er is niet gekeken naar de herkomstomschrijving, standplaatsregistratie en fotografie. Daar kan op dit moment geen uitspraak over gedaan worden.
De situatie van de objecten op zaal binnen het museum is redelijk tot goed en staat in groot contrast met de objecten achter de coulissen.

post_7-9-2017

Boeken/papier: Bij de meeste bekeken objecten is de conditie van de omgeving van de onderzochte kasten en stellingen redelijk. De conditie van de omgeving is redelijk, maar de huidige omstandigheden zijn in de toekomst schadelijk voor het object. Er zijn enkele verbeterpunten, waardoor de risico's aanzienlijk verminderd kunnen worden.
Men heeft in het verleden al veel preventieve maatregelen genomen, helaas is momenteel weinig tijd gereserveerd per week voor de verbetering van de huidige en toekomstige situatie.
Schilderijen: Het schilderijendepot depot is prima. De objecten, welke zijn bekeken, zijn voor een groot deel in slechte staat. De meeste van de steekproefsgewijs bekeken schilderijen zouden moeten worden behandeld alvorens ze kunnen worden tentoongesteld, of zelfs alvorens ze kunnen worden gehanteerd door bijvoorbeeld een transportbedrijf. Helaas blijkt er te weinig budget en middelen te zijn (geweest) om de objecten te kunnen onderhouden en goed te verzorgen.

Tijdens de bezoeken kwamen de volgende vier aandachtpunten sterk naar voren:

- Organisatie van de depotruimtes
- Schoonmaken, zowel op zaal als in het depot
- Pestmanagement
- Registratie

1. Organisatie van de depotruimtes

De depotruimtes in de nieuwbouw zijn goed georganiseerd en zijn wat verwacht wordt van een geregistreerd museum. De overige depotruimtes zijn voor een bepaald deel verre van georganiseerd. Veel objecten zijn slechts genummerd met een los briefje of een aangebonden label en niet fysiek genummerd. Hierdoor is het moeilijk om losse onderdelen van een object bij elkaar te houden. Objecten zijn niet goed toegankelijk om beheer en behoud taken naar behoren uit te voeren. De collectiebedreigende risico's zijn hier vrijwel allemaal aanwezig.

2. Schoonmaken

In een museum/depot moet een duidelijk schoonmaakbeleid zijn. Vuil en stof zijn een voedingsbodem voor ongedierte. Ook zijn vuil en stof hygroscopisch en heeft het een corrosieve werking of is na verloop van tijd moeilijk/niet meer te verwijderen. In het museum en depots in de nieuwbouw is het redelijk schoon. In de andere depots is lang niet goed schoongemaakt. Door het gebrek aan orde in de depots is dat vaak ook niet mogelijk. Een beleid over de te gebruiken producten voor de schoonmaak ontbreekt. Hierdoor zijn materialen en producten in het museum aangetroffen die niet gebruikt mogen worden op of in de buurt van collectie. Het Drostenhuis kan te vochtig zijn en schoonmakers dienen beter opgeleid te worden.
Objecten moeten allemaal schoongemaakt worden (veelal ontstoffen), het depot moet schoon en opgeruimd zijn en vervolgens moeten de objecten op gepaste wijze afgedekt worden ter voorkoming van vervuiling.

3. Pestmanagement

Bij het beheren van een collectie met organisch materiaal, zoals in het SMZ, is het belangrijk om pestmanagement te implementeren. In het SMZ was dit geregeld, maar door bezuinigingen is dit niet meer uitgevoerd. De basisvoorwaarden (opgeruimd en schoon depot, registratiegraad, geschikt depot, quarantaine ruimte, plakvallen) moeten op orde zijn voordat pestmanagement gedegen kan worden uitgevoerd.

4. Registratie

In de depots zijn niet (fysiek) genummerde objecten aangetroffen. 'Een geregistreerd museum is erop gericht dat alle objecten een objectnummer, een beschrijving, verwervingsgegevens en een standplaats hebben en zorgt dat deze informatie toegankelijk is en blijft' (punt 11 museumnorm 2015). Zorg dat dit op orde komt.

5. Adviezen en aanbevelingen

Naar aanleiding van de besproken deelcollecties, ruimtes en depots, worden hieronder een aantal algemene adviezen en aanbevelingen opgesomd die toepasbaar zijn op de gehele collectie. Dit zijn de belangrijkste aandachtpunten.

Onderhoud van de ruimtes /Standplaats en ruimte

Algemeen: Voor een meer gedetailleerd advies over wat gedaan moet worden en wat prioriteit heeft, moeten alle depots nader geïnspecteerd worden. Nummering in Adlib en op objecten aanbrengen (wanneer dit nog niet gebeurd is).

Algemeen: Een algemeen advies is om minimaal 1 fulltime beheer- en behoudsmedewerker voor deze collectie aan te stellen. Deze kan de huidige situatie verbeteren, vrijwilligers aansturen, de zolderdepots schoon maken én houden, collectie monitoren en opkomen voor de behoeftes van de collectie.

Algemeen: Laat een cultureel waarde onderzoek doen naar de collectie.

Algemene depot adviezen: Het advies is om Ibycel of museumkarton op alle planken in de depots aan te brengen. Collectie en opslag materialen en/of gereedschap niet door elkaar plaatsen.

Algemene schoonmaak adviezen: Vaker stofzuigen in de depots. Maak een jaarplanning voor schoonmaak van het depot.

Algemene registratie adviezen: Objecten fysiek nummeren of tenminste labels vastbinden.

Algemene pestmanagement adviezen: Hou een insectenlogboek bij.

Cheopsdepot: Berg de vitrinekast onderdelen en andere materialen die hier niet thuis horen elders op of deel de ruimte anders in. Hierdoor wordt risico op schade aan de objecten verminderd.

Algemene keramiek adviezen: Plaats deksels naast kommetjes/theepotjes etc. i.p.v. erop. En kijk met extra aandacht naar objecten met vergulding i.v.m. risico op schuren oppervlak.

Algemene meubel adviezen: Zet meubels in een stelling. Vervang de afdekking op meubels door passende Tyvek (hoezen).

Algemene textiel adviezen: Dek mannequins af met Tyvek hoezen. Leg mannequins niet op elkaar, dit geeft vervorming.

post_7-9-2017

6. Bijlagen

6.1. Samenvatting 12-06-2017

1. Sterktes

Beheersituatie:

- Linda en Ewoud hebben samen met stagiairs en vrijwilligers zo goed als mogelijk taken uitgevoerd voor beheer en behoud van de collectie.
- Adviezen van de Collectiewachters voor deze collectie zijn voornamelijk gericht op handelingen voor de lange termijn. Directe noodzakelijke handelingen zijn vrij weinig voorgekomen tijdens de Collectiescan.
- Er zitten enkele Nederlandse topstukken in de collectie.
- Enkele boekjes zijn in PAT (Photographic Activity Test) getest materiaal opgeborgen. Dit is het juiste verpakkingsmateriaal.
- Er worden mooie en duidelijke koordjes bovenop de stoelen gebruikt ter voorkoming van schade. Er is aandacht en kennis voor minimaliseren van schade aan de collectie in de tentoonstelling.
- Enkele stellingen in het externe depot zijn afgedekt met gordijnen. De objecten in deze stellingen zijn beduidend minder vuil dan niet afgedekte objecten in de stellingen.
- Is het bekend wat er verbeterd kan worden en zijn er nieuwe aandachtspunten tijdens de Collectiescan naar boven gekomen? Linda Barendse; Het meeste is bekend wat er tijdens de Collectiescan besproken is. Het is bekend dat de achterstand die in de afgelopen decennia is opgetreden, nog niet is weggewerkt. Door verschillende omstandigheden (bezuinigingen, ziekte div. medewerkers en directeur) is er ook de afgelopen jaren veel blijven liggen wat we graag uitgevoerd zouden willen hebben.
- Veel uitgevoerde beheer- en behoudsprojecten in het verleden zijn goed gedaan. Er zijn geen extremen tegen gekomen die niet bij andere musea gezien worden door de Collectiewachters.
- De locatie, klimaatomstandigheden en toegankelijkheid van het schilderijendepot, cheopsdepot (keramiek) en papierdepot zijn goed.
- Er is controle op wie in de depots kan komen d.m.v. een sleutelbeleid.
- Een deel van de kennis zit in het hoofd van de medewerkers.
- Er is een collectieplan SMZ.
- Er is een CHV plan SMZ.

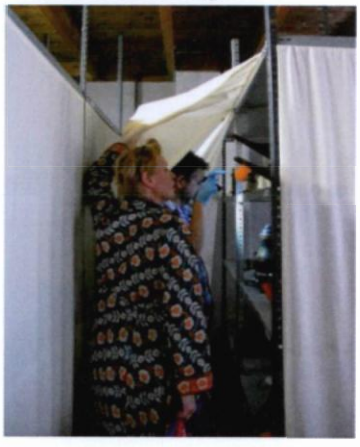

Afb. 80 Afgedekte stellingen worden geïnspecteerd tijdens de Collectiescan.

Toegankelijkheid:

- De collectie in de vaste tentoonstelling is over het algemeen goed toegankelijk.

Biologische aantasting:

- In 2012 is de gehele collectie gecontroleerd op houtworm en indien nodig behandeld tegen houtworm. Er is tijdens de Collectiescan niet veel actieve houtworm gevonden.

Verontreiniging:

- In de publieksruimtes is een vast patroon voor de schoonmaak. Er zijn daarnaast twee dames die de collectie mogen schoonmaken. Hieruit blijkt dat men de zorg voor de collectie splitst naar bekwaamheid.
- Er is geen tinpest in de collectie waargenomen, dus voor de metaalcollectie wordt (m.u.v. het stof) geen risico op andere verontreiniging verwacht.
- Er is nagedacht over hoe de objecten in openopstelling in het depot beschermd kunnen worden tegen stof opval.

Relatieve luchtvochtigheid:

- In het Drostenhuis is een compleet klimaatsysteem (met uitzondering in de nieuwbouw) niet mogelijk. Het positieve is dat de technische dienst goed zicht heeft op de situatie rondom het klimaat en be- en ontvochtigers routinematig monitoren en onderhouden.
- Met een centraal digitaal systeem wordt het klimaat gemonitord. Over het algemeen kan het klimaat tussen 45 en 55% RH gehouden worden op locaties met collectie. Dit zijn wenselijke waardes voor de samenstelling van dit type collectie.

Informatieverlies:

- Van de papier, keramiek en schilderijen collectie is vrijwel alles genummerd. Hier zal niet snel informatieverlies optreden. Ook het grootste deel van het textiel is inmiddels genummerd, hier wordt nog verder aan gewerkt.

Afb. 81 Linda Barendse geeft uitleg over de collectie in het papierdepot in de kelder.

2. Zwaktes

Beheersituatie:

- Er is te weinig tijd beschikbaar (1 dagdeel per 2 weken) voor beheer en behoud door Linda. Ewoud heeft iets meer tijd hiervoor ingeroosterd, maar in de praktijk roepen andere werkzaamheden harder waardoor geen tijd meer overblijft voor beheer en behoud.
- Beheer en behoud projecten die (nog) niet zijn uitgevoerd, hebben invloed op de staat van de collectie. Hierdoor is de staat van de collectie aan het achteruit gaan.
- De collectie in het depot komt over als een ondergeschoven kindje. Er is te weinig tijd om hier aandacht aan te geven. Dit is te zien aan de manier van opslag, stof en vuil en de registratiegraad in het zolder depot.
- Materiaalgebruik voor opslag en schoonmaak moeten vooraf nader onderzocht worden voordat keuzes gemaakt worden.

Afb. 82 Glassex in het papierdepot. Geen goede materiaalkeuze bij collectie.

Toegankelijkheid:

- De objecten in de depots zijn over het algemeen moeilijk toegankelijk voor inspectie doordat de depots vol zijn, objecten dicht bij elkaar staan en dozen zwaar beladen.

post_7-9-2017

Fysieke krachten:

- De metaal-, textiel- en meubelcollectie in de depots zijn gedeeltelijk niet goed geplaatst. Hierdoor kan schade ontstaan.

Biologische aantasting:

- Er is geen quarantaine ruimte. Dit geeft kans op ongedierte verspreiding bij binnenkomst van (nieuwe) objecten in het museum.
- Er is geen pestmanagement systeem, advies is om dit op te zetten i.v.m. de gevoeligheid van de materialen in de collectie.

Informatieverlies:

- Nader onderzoek is nodig naar de registratiegraad van de museumcollectie.

Verontreiniging:

- Vrijwel alle depots zijn vuil en stoffig. Tussen de vloerplanken zitten gleuven waar vuil en stof zich ophopen en moeilijk schoon te houden zijn.

3. Bedreigingen

Beheersituatie:

- Het duurt lang binnen de huidige organisatie om iets voor elkaar te krijgen.

Fysieke krachten:

- Voor de boeken en papiercollectie zijn vooral de fysieke krachten het grootste risico.
- Zet klokken in de tentoonstelling vast aan de wand, om omvallen te voorkomen.
- Zet meubels op een schaaltje, zodat er minder kans is op schade door schoonmaakwerkzaamheden op zaal.
- Op sommige tapijten staat te veel druk. Hierdoor bolt het tapijt op. Dit veroorzaakt op langere termijn schade.

Dieven en vandalen:

- Het is op het moment relatief eenvoudig om (onderdelen van) collectie ongevraagd mee te nemen uit de tentoonstelling.

Verontreiniging:

Afb. 83 Stof in de textielkast op zolder.

- Niet afgestofte objecten van metaal zijn gecorrodeerd. Afgeschermd metaal ligt er goed bij. Dus wanneer de collectie meer stofvrij opgeslagen/tentoongesteld wordt, komt dit ten goede van de staat van de collectie.
- Het viel op dat de collectie met hout en textiel in de tentoonstellingszaal relatief vies is. Dit is een bron van ongedierte. Oud vuil en stof is tevens moeilijk te verwijderen van de textielobjecten.
- Een deel van de papiercollectie zit in zure passe-partouts. In enkele wissellijsten is triplex aanwezig. Dit moet vervangen worden.
- Objecten zijn individueel (deels) afgedekt met katoen. Het advies is om een ander materiaal te kiezen, bijvoorbeeld Tyvek, en/of de stelling compleet af te dekken voor een betere opslag.
- Het gordijnen project (plaatsing van stofschermen op de rekken in het externe depot) is niet voltooid waardoor veel objecten in het externe depot stoffig zijn geworden. Daarnaast zijn de achterzijden van de kasten niet afgedekt. Hierdoor krijgt stof ook bij de afgedekte kasten de kans om in de kast te komen.
- Vooral in de oude vitrines en vitrines met verlichting erin, is het zilver zwart geworden.

Informatieverlies:

- Veel objecten (met name op zolder en in het externe depot) zijn niet fysiek genummerd, of de nummers zijn onleesbaar geworden. Soms ligt er een los briefje op het object, maar dat kan gemakkelijk kwijtraken. Zo kan het moeilijk worden een object te identificeren.
- Losse onderdelen van objecten liggen los op het object. Dit geeft een kans op materiaalverlies.
- De collectie was op verschillende manieren geregistreerd, dit is de laatste jaren zoveel mogelijk bijgewerkt. Totdat de volledige collectie juist geregistreerd is, bestaat de kans dat informatie verloren gaat over de collectie en/of het veel tijd inneemt om collectiegegevens uit te zoeken. Dit moet nader onderzocht worden.

4. Kansen

Beheersituatie:

- Kijk kritisch naar de collectie en bepaal wat de kerncollectie is. Maak keuzes hoe men deze wilt behouden in verhouding tot minder belangrijke collectie van het museum. Bijvoorbeeld; Niet geregistreerde objecten in de collectie opzoeken en bepalen of deze tot de collectie behoren. Zo niet, ontzamelen. Zowel, registreren.
- De zolderdepots en het externe depot zijn niet ideaal voor de opslag van collectie. Verbouwing van de zolderdepots bleek afgelopen jaren niet haalbaar. Er zou gekeken kunnen worden naar een geschikte externe opslag voor het gehele depot. De depotruimte voor schilderijen, keramiek en papier in de nieuwbouw zijn prima.
- Vervang in de toekomst de zware (zwarte) dozen (met werk op papier) zodat medewerkers gemakkelijker kunnen werken met de collectie en het minder ruimte inneemt in het depot.
- Verbeter de omgeving van de collectie in het depot. Plaats bijvoorbeeld op alle schappen in het depot PE schuim en maak de depots regelmatig schoon ter voorkoming van degradatie.
- Ga samenwerken met andere musea in de regio. Bijvoorbeeld op het gebied van depot opslag.

post_7-9-2017

Toegankelijkheid:

- Het externe depot leent zich voor meer rekken, betere en efficiëntere opslag van de collectie.
- In het schilderijen depot staan veel meubels. Gebruik een andere methode van opslag (efficiënter gebruik van stellingen, palletrek, harde wielkasten) zodat de ruimte die er is beter benut wordt en de objecten beter toegankelijk worden.

Verontreiniging:

- Vervang de hardboard planken en MDF in de depots ter voorkoming van versnelde degradatie van de collectie.

Informatieverlies

- Een deel van de collectie is gefotografeerd. Voor de registratie is het verstandig om de gehele collectie te fotograferen ter bevordering van de informatieborging.
- Standplaatsen zijn niet allemaal individueel genummerd. Wanneer men alle locaties individueel nummert, gaat het zoeken een stuk makkelijker en sneller. De laatste jaren is hier wel een enorme slag in gemaakt, maar ook dit is nog niet afgerond.

5. Adviezen en aanbevelingen

Dit hoofdstuk wordt verder aangevuld met de informatie uit het tweede bezoek in de volledige rapportage.

6. Aanbevelingen

- Een algemeen advies is om minimaal 1 fulltime beheer- en behoudsmedewerker voor deze collectie aan te stellen. Deze kan de huidige situatie verbeteren, vrijwilligers aansturen, de zolderdepots schoon maken én houden, collectie monitoren en opkomen voor de behoeftes van de collectie.
- Laat een cultureel waarde onderzoek doen naar de collectie.

7. Aandachtspunten

Afhankelijk van resultaten Collectiescan.

Naar aanleiding van de besproken zwaktes en bedreigingen, zijn er een aantal algemene aanbevelingen opgesomd die toepasbaar zijn op de gehele collectie.

Bijvoorbeeld:
Onderhoud ruimtes
Verzamelbeleid
Registratie
Verantwoording
Depotbeleid

6.2. Overzicht collecties, locaties en klimaatgegevens per ruimte

Hoofdcollecties	Depotruimte	T (temperatuur)	RH (Relatieve vochtigheid)	Lux – UV (Verlichting Sterkte)
Schilderijen	**Kelder:** Schilderijendepot	22.2	52.9	135 - 101
Metaal	**Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot a **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot b **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot gang **Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling **Korte Kamperstraat:** *zie onderaan*	22.2 22.2 22.4 22.4	55.3 53.3 54.2 51.7	111 - 24 495 - 610 n.v.t. -
Metaal: Goud	**Kelder:** Zilverkluis	22.5	60.3	68 - 168
Metaal: Zilver	**Kelder:** Zilverkluis	22.5	60.3	68 - 168
Metaal: Munten	**Kelder:** Papierdepot	22.4	53.3	185 - 21
Metaal: Wapens en strafwerktuigen	**Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot b + gang **Korte Kamperstraat:** *zie onderaan*	22.4	51.7	-
Hout	**Kelder:** Schilderijendepot	22.2	52.9	135 - 101
	Drostenhuis 1e verdieping: Blokzijldepot a **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot b **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot gang **Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling **Korte Kamperstraat:** *zie onderaan*	22.2 22.2 22.4 22.4	55.3 53.3 54.2 51.7	111 - 24 495 - 610 n.v.t. -
Hout: Meubilair	**Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder open ruimte **Kelder:** Schilderijendepot **Korte Kamperstraat**	22.4	49.8	146 - 30
Hout: Wapens en strafwerktuigen	**Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot b + gang **Korte Kamperstraat:** *zie onderaan*	22.4 22.2	51.7 53.3	- 495 - 610
Keramiek	**Kelder:** Cheopsdepot	22.6	51.3	105 - 153
Keramiek	**Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot a **Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot gang	22.2 22.4	55.3 54.2	111 - 24 n.v.t.
Keramiek	**Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling	22.4	51.7	-
Glas	**Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot b **Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling	22.2 22.4	53.3 51.7	495 - 610 -
Boek en papier: Tekeningen en Prenten	**Kelder:** Papierdepot	22.4	53.3	185 - 21
Boek en papier: Documenten en Boeken	**Kelder:** Papierdepot	22.4	53.3	185 - 21
Archeologie	**Drostenhuis 1e verdieping:** Blokzijldepot b zolder Gouden Kroon	22.2	53.3	495 - 610
Lakzeges	**Drostenhuis 2e verdieping:** Zolder stelling	22.4	51.7	
Textiel	**Drostenhuis 2e verdieping:** Textieldepot 1 **Drostenhuis 2e verdieping:** Textieldepot 2	22.6 22.2	51.2 50.2	798 - 92 38.5 - 75
Steen	**Korte Kamperstraat:** *zie onderaan*			
Diversen	**Korte Kamperstraat:** Begane grond: 0.1-0.2 1e verdieping: 1.1 1e verdieping: 1.2 2e verdieping: 2.1 2e verdieping: 2.2	 22.4 22.1 22.3 22.4 22.8	 52.2 55.3 56.6 51.5 52.1	 143 – 179 104 - 0 40 - 77 137 - 169 52 - 87

post_7-9-2017

Hoofdcollecties	Tentoonstellingsruimte	T (temperatuur)	RH (Relatieve vochtigheid)	Lux – UV (Verlichting Sterkte)
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** gang	**23.7**	**51.5**	**54.9 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** keuken	**23**	**52.6**	**95.2 - 274**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** bijkeuken	**23.1**	**49.9**	**803 - 636**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** Zilverkamer	**22.8**	**54.3**	**43.2 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** Patriottenkamer	**23.5**	**53.2**	**37.5 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** Salon	23.8	**52**	**29.1 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** Tuinkamer	**23.6**	**51.9**	**262 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis begane grond:** Achterkamer	**23.7**	**51**	**69.1 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis eerste verdieping:** Blokzijlkamer	**23.7**	**54.7**	**60.6 - 47**
Gemengde collectie	**Drostenhuis eerste verdieping:** Kamer 9	**24.4**	**49.8**	**50 - 0**
Gemengde collectie	**Drostenhuis eerste verdieping:** Kamer 10	**24.4**	**47.8**	**63 - 42**
Gemengde collectie	**Drostenhuis eerste verdieping:** Kamer 11	**24.1**	**47.3**	**135 - 142**
Archeologie	**Drostenhuis kelder**	**22.4**	**54.7**	**12 - 20**

6.3. Object specifieke opmerkingen Schilderijen

Enkele objecten nader bekeken:

1. Object: schilderij
   Materiaal: olieverf op linnen
   Afmeting: 90 x 70,5 cm. incl. lijst
   Gesigneerd: r.b. W. Conz
   Voorstelling: portret van man
   Rek: 2 b (rechterzijde)

Schade:

-oppervlaktevuil.
-vergeelde vernis.
-stof achterzijde.
-losse verfdelen.
-lacunes in de verflaag.

Schades zijn niet depot-gerelateerd.
Het object is wel kwetsbaar door de schades die deze in het verleden heeft opgelopen. Als deze niet worden behandeld zal elke klimatologische schommeling of teveel trilling bij hanteren en vervoer informatieverlies in de vorm van verfverlies kunnen opleveren.

Afb. 84 voorzijde totaal

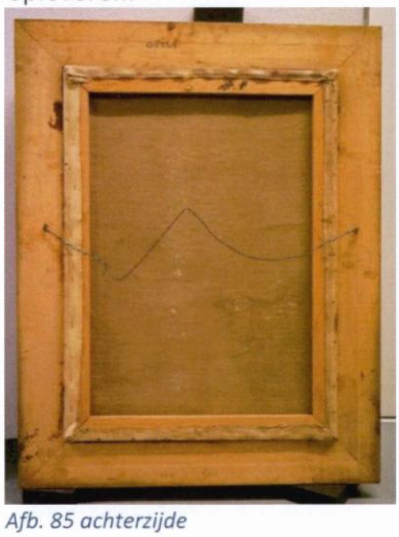

Afb. 85 achterzijde

Afb. 86 detail: stof (oud houtmeel van houtworm), losse verfdelen, tenting (opstaande verfdelen in de vorm van molshoop-gangetjes) en lacunes (ontbrekende verfdelen).

post_7-9-2017

2.	Object:	schilderij
	Materiaal:	olieverf op linnen
	Afmeting:	104 x 80 cm. incl. lijst
	Gesigneerd:	
	Voorstelling:	18e eeuws portret van man
	Rek:	3 a (linkerzijde)

Schade:

-oppervlaktevuil.
-vergeelde vernis.
-cupping (opstaande verfdelen naar de craquelé toe).
-oude verkleurde retouches.
-doek slap.
-spanraam instabiel, de inlijsting houdt het geheel stabiel, maar:
-lijst onderzijde los, instabiel, dus heel stabiel is dit object absoluut niet.
-veel stof achterzijde.
-losse verfdelen.
-lacunes in de verflaag.

Schades zijn niet depot-gerelateerd.
Het object is wel kwetsbaar door de schades die deze in het verleden heeft opgelopen. Als deze niet worden behandeld zal elke klimatologische schommeling of teveel trilling bij hanteren en vervoer informatieverlies in de vorm van verfverlies kunnen opleveren. Voor vervoer zou een doos waar het schilderij met lijst en al in kan liggen verstandiger zijn. Of het object eerst conserveren, stabiliseren.

Afb. 87 totaal voorzijde

Afb. 88 totaal achterzijde

Afb. 89 detail: instabiel spanraam

Afb. 90 detail: instabiele lijst

Afb. 91 detail achterzijde: loslatende linnen steunlap, lijm is uitgedroogd waardoor deze steunlap zijn functie verliest

Afb. 92 detail: spanrand van het schilderij op het spanraam is minimaal, risico op loslaten waardoor het schilderij helemaal los zou komen, erg kwetsbare situatie

post_7-9-2017

3.	Object:	schilderij
	Materiaal:	olieverf op linnen, bedoekt
	Afmeting:	82 x 72 cm
	Gesigneerd:	
	Voorstelling:	18e eeuws portret van man
	Rek:	4 a

Schade:

-oppervlaktevuil.
-vergeelde vernis.
-stof.
-stoot/schuurschade op voorzijde, door hanteren.
-ontbrekende delen op de lijst.
-houtworm, waarschijnlijk behandeld in 2012, maar is het houtmeel over het object oud houtmeel dat door trillingen er nog uit komt of zit er ook verser houtmeel tussen?

Schades zijn niet depot-gerelateerd.
Het object is bedoekt, de kwetsbare factor is hier de lijst welke niet erg stabiel is. Gelieve dit bij hanteren in de gaten te houden.

Afb. 93 totaal voorzijde, aan rek

Afb. 94 detail bovenzijde, ontbrekende inlegdelen van de lijst

Afb. 95 stoot/schuurschade midden in de afbeelding

4. Object: schilderij
Materiaal: olieverf op linnen
Afmeting: 115 x 87 cm
Gesigneerd:
Voorstelling: 18e eeuws portret van man

Schade:

-oppervlaktevuil.
-gecrepeerde vernis.
-cupping.
-lacunes, slechte hechting van de verflaag.
-gaten in het linnen

Schades zijn niet depot-gerelateerd.
Het object is enorm kwetsbaar!

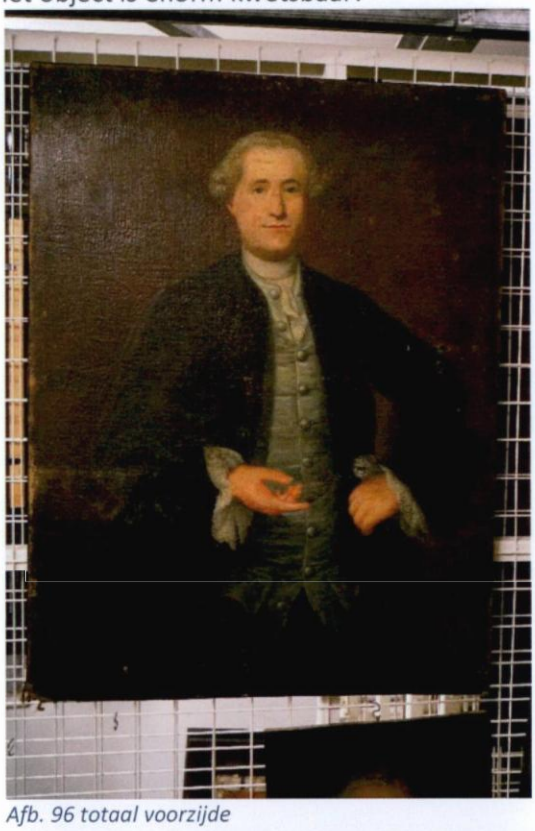

Afb. 96 totaal voorzijde

Afb. 97 detail, gaten in het innen, cupping en lacunes in de verflaag

Afb. 98 oude verkleurde retouches zichtbaar op het voorhoofd, lacunes, slechte hechting van de verflaag

post_7-9-2017

5. Object: schilderij
Materiaal: olieverf op paneel, in delen, verlijmd op masoniet (hardboard)
Afmeting: 118 x 70 cm
Gesigneerd:
Voorstelling: 18e eeuws portret van ridder

Schade:
-oppervlaktevuil.
-gecrepeerde, vergeelde vernis.
-paneel heeft vele schades, onduidelijk waardoor, vele schades lijken een interessante oorzaak te hebben, onderdeel van een verhaal
-paneeldelen zijn verlijmd op een zeer zuur materiaal, masoniet hardboard.

Schades zijn niet depot-gerelateerd.
Het object is enorm kwetsbaar!

Afb. 99 detail

Afb. 100 totaal voorzijde

Andere schilderijen:

detail van niet nader omschreven schilderij:

Afb. 101 oude houtwormgaatjes

Afb. 102 schilderij op zaal, deformaties vanuit de bovenverstekken, doek is erg slap

post_7-9-2017

Afb. 103 detail: deformatie linksboven

Afb. 104 detail: deformatie rechtsboven

Afb. 105 detail: deformatie onderzijde, waarschijnlijk een bekneld spietje of ander hard materiaal dat tussen het spieraam en het linnen drukt

Afb. 106 totaalfoto schilderij dat gebroken in de lijst zit (losse paneeldelen, risicovol)

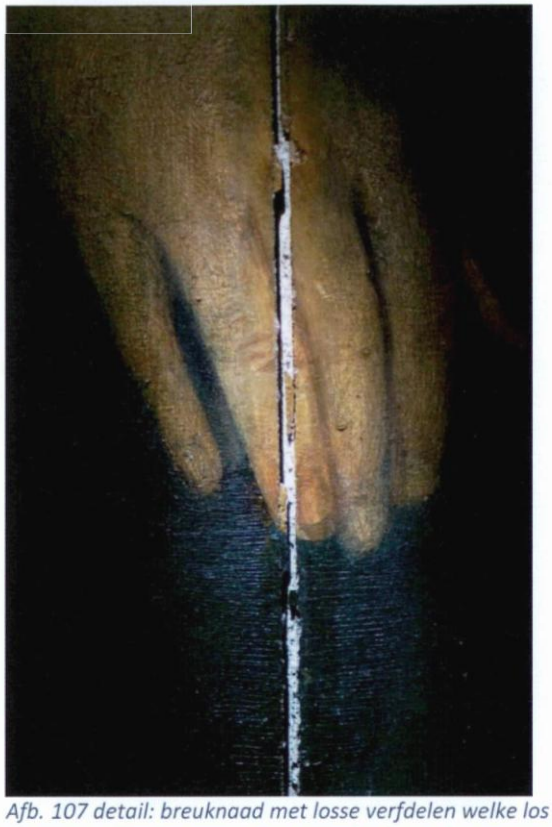

Afb. 107 detail: breuknaad met losse verfdelen welke los in het luchtledige hangen, kans op verfverlies is hier groot

Afb. 108 detail: idem

post_7-9-2017

Afb. 109 totaal voorzijde portret van Beatrix J.C. van Vollenhove-Rijckevoorsel

Afb. 110 lacunes onderzijde (foto 2014)

Afb. 111 lacunes onderzijde (foto 2017) er is geen vermeerdering zichtbaar van de lacunes, dit waarschijnlijk ook omdat het schilderij sinds 2014 ook niet is afgenomen. er zit veel puin tussen het doek en het spieraam wat naar voren buikt en de verfdelen los drukt

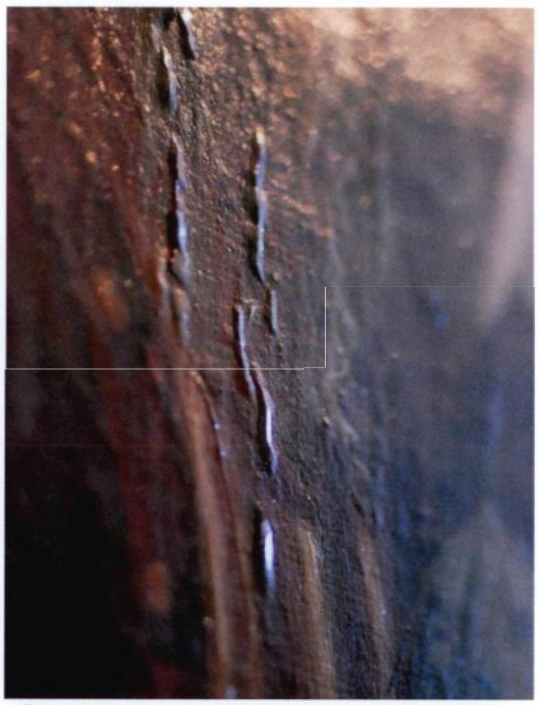

Afb. 112 detail tenting (blaasvorming in de vorm van molshoop-gangetjes door een vochtprobleem, het doek krimpt en de verf kan niet mee en komt los

Afb. 113 totaal portret in de gang bij de oorspronkelijke voordeur

Afb. 114 kwalitatief goed schilderij van een befaamde portretschilder

Afb. 115 doek hangt slap, forse deformaties vanuit de verstekhoeken, zo fors dat dit op den duur tot verfverlies kan leiden

Afb. 116 lacune welke mechanisch lijkt, bezoeker?

post_7-9-2017

6.4. Object specifieke opmerkingen Boeken en papier

doos /kast	materiaal	fysieke krachten	biologische aantasting	Verontreiniging	Toegankelijkheid	Conditie
Dozenkast Doos 60 Van Hulsen	Wop (werken op papier)	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met zelfklevend tape vastgezet. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in redelijke tot goede conditie
Dozenkast Doos 3408 Kunstenaars H-M	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Omslag in doos AFC Hoffmann 57-11. Losse werken liggen op elkaar, kunnen elkaar aantasten (migratie zuren). Scheiden met behulp van gebufferd omslagpapier of Utoplex. Tussenkarton zuur materiaal, vervangen. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in redelijke tot goede conditie
doos 44 plattegronden Kampen/ Vollehoven	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	WOP afwisselend van conditie. Lompenpapier in goede redelijke kwaliteit. Houthoudend materiaal ° verkleurd. Ijst op degradatie
Dozenkast doos 108 Kaarten Overijssel	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om. Opzetvel is vrij dun (400 gr. biedt weinig steun. Werk zakt door bij hanteren.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren.	doos te zwaar	aantal wop in deze doos lelijk gerepareerd.
Dozenkast doos 102 plattegronden Steenwijk	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om. Opzetvel is vrij dun (400 gr. biedt weinig steun. Werk zakt door bij hanteren.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in goede conditie

doos /kast	materiaal	fysieke krachten	biologische aantasting	Verontreiniging	Toegankelijkheid	Conditie
doos 94 Kampen	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om. 2 grote litho stenen rusten op plank boven kast waar dozen ingeschoven worden. Hierdoor zakt plank wat in, waardoor dozen nog moeilijker eruit gehaald kunnen worden.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in goede conditie
Dozenkast doos 88 moderne kunstenaars	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in goede conditie
dozenkast doos 83	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in redelijke conditie. Plakkers versozijde, werken verkleurd (wijst op degradatie), foxing en waterschade. Strookjes zijn over plakkers heen geplakt
Dozenkast doos 7	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in redelijke conditie. Plakkers versozijde, werken verkleurd (wijst op degradatie), foxing en waterschade. Strookjes zijn over plakkers heen geplakt
doos 72	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Utoplex vellen te groot voor pp en doos. Komen buiten pp, uitstekende delen krullen om.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil. Werken met lipjes vastgezet, lijm onbekend. Kan na verloop van tijd gaan verkleuren. Pp over algemeen in goede conditie	doos te zwaar	wop in redelijke conditie. Plakkers versozijde, werken verkleurd (wijst op degradatie), foxing en waterschade. Strookjes zijn over plakkers heen geplakt
Dozenkast doos 136	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil.	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	conditie over algemeen redelijk. Sprake van degradatie, soms van foxing, vlekjes, plakkers, kreukels en scheuren

post_7-9-2017

doos /kast	materiaal	fysieke krachten	biologische aantasting	Verontreiniging	Toegankelijkheid	Conditie
Dozenkast doos 137	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil.	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	conditie over algemeen redelijk. Sprake van degradatie, soms van foxing, vlekjes, plakkers, kreukels en scheuren
Dozenkast doos 138	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil.	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	conditie over algemeen redelijk. Sprake van degradatie, soms van foxing, vlekjes, plakkers, kreukels en scheuren
Dozenkast doos 139	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil.	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	conditie over algemeen redelijk. Sprake van degradatie, soms van foxing, vlekjes, plakkers, kreukels en scheuren
Dozenkast doos 140	wop	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos oud (voor 1992 vlg Ewoud). Inferieur materiaal, oppervlaktevuil.	doos te zwaar, moeilijk te hanteren. Werken niet consequent op dezelfde plek nummer geplaatst, daardoor moet het object onnodig vaak gehanteerd worden om nummer te vinden.	conditie over algemeen redelijk. Sprake van degradatie, soms van foxing, vlekjes, plakkers, kreukels en scheuren
Dozenkast doos 4 Buiten Overijssel	wop	zeker 50 prentjes in 1 doos. Veel te zwaar. En dit is nog maar een kleine doos. In dezelfde soort (grijs linnen bekleedt) bestaat er ook een maat dubbel zo groot.	geen ventilatiegaten in doos, kans op te hoge RV=> schimmel. Verder afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	Doos Inferieur materiaal, oppervlaktevuil.	doos te zwaar. Nummers consequent op 1 plek	conditie over algemeen goed. Sprake van degradatie, soms van foxing, vlekjes, plakkers, kreukels en scheuren

doos /kast	materiaal	fysieke krachten	biologische aantasting	Verontreiniging	Toegankelijkheid	Conditie
Bovenopdozen kast losse	wop	losse stapel, ongelijke grootte, risico overbuigen, verschuiven	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	pergamijn zakjes, is inferieur materiaal. Gebruikt men handschoenen? Fotomateriaal erg gevoelig voor vingerafdrukken.	nog geen standplaats, niet geïnventariseerd, is men mee bezig,	conditie niet bekeken
Bovenop Dozenkast G	wop	prima	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	werken verpakt in PAT getest materiaal. Is op zich prima, maar niet nodig	nog geen standplaats, is men mee bezig, wel beschreven en gefotografeerd	Conditie uitstekend
Dozenkast doos 1-12	wop	prima	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Pp bestaan uit inferieur materiaal, evenals opzetkarton. Vervangen! Opgezet met zelfklevend tape, merk onbekend, kan mogelijk werk aan gaan tasten, 1e verschijnselen soms zichtbaar	prima	verkleuring van papier door aantasting pp en opzetkarton. Vlekken door gebruik tape
doos 13-24	wop	prima	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Pp bestaan uit inferieur materiaal, evenals opzetkarton. Vervangen! Opgezet met zelfklevend tape, merk onbekend, kan mogelijk werk aan gaan tasten, 1e verschijnselen soms zichtbaar	prima	verkleuring van papier door aantasting pp en opzetkarton. Vlekken door gebruik tape
doos 25-36			o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Pp bestaan uit inferieur materiaal, evenals opzetkarton. Vervangen! Opgezet met zelfklevend tape, merk onbekend, kan mogelijk werk aan gaan tasten, 1e verschijnselen soms zichtbaar	prima	verkleuring van papier door aantasting pp en opzetkarton. Vlekken door gebruik tape
Dozenkast doos 37-52			o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Pp bestaan uit inferieur materiaal, evenals opzetkarton. Vervangen! Opgezet met zelfklevend tape, merk onbekend, kan mogelijk werk aan gaan tasten, 1e verschijnselen soms zichtbaar	prima	verkleuring van papier door aantasting pp en opzetkarton. Vlekken door gebruik tape
Bovenop dozenkast Archiefdoos ongenummerd	wop, brochures en boekjes		o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Losse voorwerpen zijn verpakt met PAT getest materiaal. Op zich prima, maar niet nodig, kan met goedkoper verantwoord materiaal (gebufferd en zuurvrij verpakkingsmateriaal)	Als geïnventariseerd, is toegankelijkheid prima	

post_7-9-2017

doos /kast	materiaal	fysieke krachten	biologische aantasting	Verontreiniging	Toegankelijkheid	Conditie
doos doc 20	haakboekjes	Ruimte over in doos, gevaar op inzakken	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen planken zijn onbedekt. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Sommige boekjes zijn verpakt pergamijn zakjes. Is inferieur materiaal	Stellingkasten zijn niet genummerd. Om standplaats nog beter te lokaliseren, is nummering van planken aan te raden.	goed
doos 12	diverse losse wop: gedichten, briefjes, manuscript en, album etc	doos wordt liggend bewaard, is prima, ook tegen uitzakken	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen planken zijn onbedekt. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Sommige boekjes zijn verpakt pergamijn zakjes. Is inferieur materiaal	Stellingkasten zijn niet genummerd. Om standplaats nog beter te lokaliseren, is nummering van planken aan te raden.	goed
doos 10	omslagen met losse delen wop en boekjes	gevaar voor uitzakken, dus liggend bewaren	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen planken zijn onbedekt. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Ook omslagen van prima materiaal	Stellingkasten zijn niet genummerd. Om standplaats nog beter te lokaliseren, is nummering van planken aan te raden.	goed
doos 24	losse omslagen met boekjes	gevaar voor uitzakken, en dat kleine voorwerpen in omslagen uit de map raken. dus liggend bewaren	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen planken zijn onbedekt. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton	doos is van prima materiaal, gebufferd en zuurvrij. Ook omslagen van prima materiaal	Stellingkasten zijn niet genummerd. Om standplaats nog beter te lokaliseren, is nummering van planken aan te raden.	goed
la 1	wop in verschillende maten en soorten	werken klem gezet met metalen strip. Kan schade veroorzaken	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen bodems zijn gedeeltelijk bedekt met Utoplex. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton, neemt meer vocht op dan Utoplex en werkt minder snel	werken liggen los op elkaar. Kunnen elkaar aantasten. Tussenvellen van zuurvrij gebufferd materiaal zou beter zijn	la gaat moeilijk open en dicht	redelijk
la 2	boekjes	werken klem gezet met metalen strip. Kan schade veroorzaken. Losse boekjes. Van sommige steekt omslag omhoog en raakt het ladeblok bij openen en sluiten. Risico op schade	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen bodems zijn gedeeltelijk bedekt met Utoplex. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton, neemt meer vocht op dan Utoplex en werkt minder snel	werken liggen los op elkaar. Kunnen elkaar aantasten. Tussenvellen van zuurvrij gebufferd materiaal zou beter zijn	la gaat moeilijk open en dicht	redelijk
la 3	foto's	werken klem gezet met metalen strip. Kan schade veroorzaken	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen bodems zijn gedeeltelijk bedekt met Utoplex. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton, neemt meer vocht op dan Utoplex en werkt minder snel	werken liggen los op elkaar. Kunnen elkaar aantasten. Tussenvellen van PAT getest materiaal zou beter zijn	la gaat moeilijk open en dicht	redelijk

doos /kast	materiaal	fysieke krachten	biologische aantasting	Verontreiniging	Toegankelijkheid	Conditie
la 4	losse boekjes	werken klem gezet met metalen strip. Kan schade veroorzaken	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen bodems zijn gedeeltelijk bedekt met Utoplex. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton, neemt meer vocht op dan Utoplex en werkt minder snel	werken liggen los op elkaar. Kunnen elkaar aantasten. Tussenvellen van zuurvrij gebufferd materiaal zou beter zijn	la gaat moeilijk open en dicht	redelijk
la 5	wop in verschillen de maten en soorten, waaronder foto's	werken klem gezet met metalen strip. Kan schade veroorzaken	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG. Metalen bodems zijn gedeeltelijk bedekt met Utoplex. Eventueel risico op condens. Afdekken met plaatjes karton, neemt meer vocht op dan Utoplex en werkt minder snel	werken liggen los op elkaar. Kunnen elkaar aantasten. Tussenvellen van zuurvrij gebufferd materiaal zou beter zijn	la gaat moeilijk open en dicht	matig. Sommige objecten zijn al verkleurd
zaal I kast met bediening licht	1 foto en 2 tekeningen. Rest replica	tekening 2 veel vouwen Jacobus Stellingwerf. Gezicht op Gasthuis Zwolle 1587	voldoende ventilatie in kast. Dit zou gemeten moeten worden	Barthlijst met triplex achtertikbord. Dit achtertikbord geeft gassen af, vervangen!	alleen te openen door personeel, prima	redelijk
diverse werken op papier ingelijst in	wop		o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG.	Barthlijst met triplex achtertikbord. Dit achtertikbord geeft gassen af, vervangen!	goed	redelijk
ingelijste werken aan rekken	diverse werken op papier	rekken lopen niet soepel, veel beweging bij opentrekken en dichtdoen. Ophangsysteem is fragiel (haakjes/touwtjes in de meeste gevallen, kan zomaar een onderdeeltje afbreken, waardoor lijst naar beneden kan vallen. Bij het verschuiven van de rekken schuren lijsten langs elkaar	o.a. afhankelijk van hoge RV en T, zie metingen IG.	vaak zure pp's, opzet- en achtertikkarton	lastig bereikbaar vanwege krapte tussenruimte rekken	matig, verkleuringen, oppervlaktevuil en stof, vlekken etc.

post_7-9-2017

6.5. Object specifieke opmerkingen Textiel

Zolder open ruimte:

- Een ingelijst borduurwerk (inv. nr. OM 3598) heeft glasschade (zie Afb. 117), dat een risico vormt voor het textiel. Er is ook een risico dat de glasschade erger wordt omdat de loopruimte tussen de objecten minimaal is. De glassplinters kunnen ook andere objecten beschadigen.
- Enkele vaandels met fluweel liggen over elkaar heen. Dit geeft vervorming van de pool van het fluweel, ook kunnen onderdelen aan elkaar haken. Het montuur van het bovenste vaandel bestaat uit een zware loden pijp (zie Afb. 118); ook is er geen afdekking tegen stof en licht. Er ligt nota bene een briefje van de conservator op met de tekst "niets op leggen" (zie Afb. 119).

Afb. 117 Glasschade ingelijst borduurwerk

Afb. 118 gestapelde vaandels met loden pijp montuur

Afb. 119 Briefje tussen stapel vaandels

6.6. Object specifieke opmerkingen Keramiek

Aandacht voor een aantal specifieke objecten in:

Cheopsdepot (naar planknummer)

- 6c groot object wit op de zijkant vlak langs de rand (tussenruimte met muur). Zorg voor ethafoam (of iets dergelijks) zodat het stabiel ligt.
- 6b object ligt over de rand van de kast.
- 5a enkele objecten liggen op de zijkant, uitstekende delen kunnen eraf chippen
- 4c groot object moet ondersteund worden
- 4b 2 zware objecten liggen op elkaar met nauwelijks iets ertussen. Leg ze niet op elkaar, of veel Ibycel ertussen.
- 9a,9b Ibycel + ondersteunend materiaal onder vele identieke objecten.
- 11620 (10 c eigenlijk?) 2 grote onderdelen van object (sokkel)liggen op hun kant. Beter is rechtopstaand om chipping te voorkomen.
- 11a objecten te dicht onder de plank erboven (bij hanteren gevaar voor stoten)
- 12b pijpen: Ibycel en ondersteuning onder objecten aanbrengen, zorgen dat er geen tussenruimte is tussen kast en muur!
- 12c te zware ongeglazuurde objecten op elkaar. Beter is neerleggen per 2 op elkaar als het moet, en dan met genoeg zacht materiaal ertussen (Ibycel, of anders). Anders risico op chips van uitstekende delen of barst vorming.

Blokceldepot a

- Op plank 2a ligt een bordje in tweeën gebroken met losse scherven in zakje. Actie: Verpakken van scherven.
- In de inbouwkast ligt Hollands porselein (Loosdrecht!) van waarde. Zorg dat tussen de schoteltjes en kommetjes Ibycel komt (ook iets minder stapelen, maximaal 5 ongeveer). Het emaille decor kan vaak kwetsbaar (craquelé) zijn!

Zolder stellingen

- Grote kristallen kandelaar was relatief schoon maar met los vloeipapier eroverheen en uitstekend buiten de kastplank. Advies: Ergens anders neerzetten (lager in kast), en beter inpakken.
- Kleine glasobjecten (brillen) los inpakken in doos.
- Een aantal grote terracotta bustebeelden: Ontstoffen en afgedekt bewaren. Voorkom stofophoping want deze zijn lastig schoon te maken vanwege fragiel (polychromie) oppervlak. Op ongeglazuurd aardewerk kunnen bij een RV van hoger dan 60% schimmelplekken ontstaan, dus voorkom stofophopingen.
- Zeer stoffige toverlantaarnplaten: Ontstoffen en opbergen in doos (rechtop op lange kant, ruimte tussen de platen).

post_7-9-2017

6.7. Kostenindicatie zilver sealen

Een goed sealapparaat om zilver in te sealen kost ca. €500, goedkopere alternatieven zijn er ook maar deze zijn minder geschikt voor de lange duur. PE folie dat gebruikt wordt om zilver in te sealen is relatief goedkoop. Een rol van €50 is voldoende om honderden objecten in te sealen. Geadviseerd wordt om eerst meer informatie in te winnen alvorens een zilver-inseal project te starten.

6.8. Contactgegevens

Erfgoed Gelderland	www.erfgoedgelderland.nl / info@erfgoedgelderland.nl te Arnhem
Collectiewacht	www.collectiewacht.nl / collectiewacht@erfgoedgelderland.nl te Arnhem, Collectiewacht is een dienst van Erfgoed Gelderland
Ingrid Gerritsen	Adviseur Preventieve Conservering
	i.gerritsen@erfgoedgelderland.nl
Kelly Witteveen	Projectmedewerker Collectiewacht
	k.witteveen@erfgoedgelderland.nl